Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 148 (7. 237) ◉ 1990 йил 3 июль, сешанба ◉ Баҳоси 3 тийин

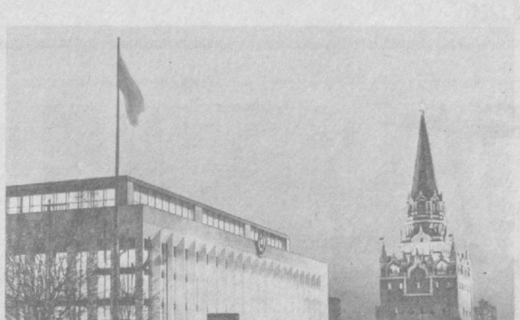

Бугун Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида КПСС XXVIII съезди ўз ишини давом эттирмоқда. КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVIII съездига Сиёсий ҳисоботи ва партиянинг вазифалари муҳокама этилмоқда. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзолигига номзодларнинг, Марказий Комитет котибларининг ҳисоботлари тингланяпти.

КПСС XXVIII СЪЕЗДИ ОЧИЛДИ

2 июль душанба куни эрталаб соат 10 да Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVIII съезди иш бошлади.

Съездни КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби М. С. Горбачев очди. У партия анжуманига 4683 делегат сайланганини, 4657 делегат съездга келганини маълум қилди. Съездга барча иттифоқдош республикалардан партия ташкилотлари юборган ишчилар ва деҳқонларнинг вакиллари, делегат бўлмаган КПСС Марказий Комитети аъзолари ва аъзолигига номзодлар, Марказий тафтиш комиссиясининг аъзолари, комсомол ходимлари, марказий идораларнинг, давлат ва жамоат ташкилотларининг бир қанча ходимлари ҳам таклиф этилган.

Делегатлар съезд президиумини, секретариатини, таҳрир ва мандат комиссияларини сайладилар.

Мунозарадан кейин кун тартиби тасдиқланди. Кун тартибига «КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVIII съездига Сиёсий ҳисоботи ва партиянинг вазифалари» маърузаси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолари ва аъзолигига номзодларнинг, КПСС Марказий Комитети котибларининг ҳисоботлари, Марказий тафтиш комиссиясининг ҳисоботи, партиянинг бюджети ва мол-мулки тўғрисидаги масала, съезднинг «Инсонпарвар, демократик социализм сари» дастурий Баёноти ва КПСС Устави лойиҳалари, КПСС Марказий назорат комиссияси тўғрисидаги низом лойиҳаси, партия марказий органларини сайлаш киритилди. Бошқа масалаларни ҳам муҳокама қилиш кўзда тутилди.

Шундан кейин делегатлар съезднинг иш тартибини кўриб чиқишга киришдилар. Жумладан, партия анжуманини ўн кун давомида ўтказишга қарор қилинди. Шу кунлардан бирини тематик секциялар ишига бағишлаш белгиланди.

Эрталабки мажлиснинг охирида, қисқа танаффусдан кейин съезд кун тартибидаги биринчи масалани муҳокама қилишга киришди. «КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVIII съездига Сиёсий ҳисоботи ва партиянинг вазифалари» мавзуида КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби М. С. Горбачев маъруза қилди.

Беш йил мобайнида биз турмушнинг ҳамма соҳаларида инқилобий сакраш қилдик, деб таъкидланади маърузада, бу эса бизга асосий довонга чиқиб олиш имконини берди. Ҳозир масала шу тарзда турибди: ё совет жамияти бошланган чуқур ўзгартишлар йўлидан олға боради — бунда буюк кўп миллатли давлатимиз муносиб келажакка эришади ёки қайта қуришга қарши кучлар устун бўлиб қолади — бунда, ҳақиқатни яширишнинг ҳожати йўқ, мамлакат, халқ бошига қайғули кунлар тушади. Хуллас, биз сидқидилдан гаплашиб олишимиз керак.

Съезд, деб уқтирилади маърузада, 1985 йил апрелида бошланган бурилиш ўринли бўлдими? Биз ҳозир социализм тушунчасини қай маънода англаяпмиз, ички ва ташқи сиёсатда қайси қоидаларга амал қилмоқчимиз? Халқнинг турмушига таъсир қилаётган ва ҳақли равишда норозиликка сабаб бўлаётган инқирозли ҳолатларни қандай қилиб бартараф этса бўлади? Ватанимизнинг тақдири қандай бўлади ва биз мустақил давлатлар иттифоқини қандай қилиб қурамиз? Янги шароитда партиянинг ўрни қандай бўлади? Унинг ўзи сиёсий, ғоявий ва ташкилий жиҳатдан қандай бўлиши лозим? Биз халқнинг ишончига сазовор бўлган меҳнаткашларнинг инқилобий ташкилоти —КПСС-ни қайта тиклаш учун нималар қилишимиз керак? — деган саволларга жавоб қайтариши лозим.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС)

СЪЕЗДГА ХАТЛАР

ПАРТИЯ ва ҳукуматимизга минг раҳмат. Айниқса у биз, болали аёлларга катта ғамхўрлик қилаяпти. Кейинги йилларда оналик ва болалик муҳофазаси бўйича чиқаётган қатор қарорлар ушбу фикримизнинг исботидир.

Саккиз болани тарбиялаб, вояга етказдим. Ҳозир улар турли соҳаларда ишлашади. Катта оилага бош бўлиб, қарилик гаштини суриб ўтирибман. Лекин ҳамма жойда ҳам аёлларнинг аҳволи мен айтганчалик яхши эмас экан. Буни яқинда Фарғонага қилган сафаримда ўз кўзим билан кўрдим. Пахтазорни ҳамон аёл яшнатяпти. Эгатлар бўйлаб сузиб юрган машиналар устида ҳам аёл ўтирибди. Кўз илғамас даланинг қай бурчагига қаранг, аёлни учратасиз. Улар кун қизиғида ғўзага ишлов беришяпти. Эркаклар аҳён-аҳёнда кўзга ташланади. Улар пайкалларга сув тарашаётган бўлади. Хуллас, аёл ва унинг меҳнатини енгиллатиш ҳақида гапирамизу, барибир турмуш машаққатлари, оила ташвишларининг кўпи оналар зиммасига тушаётганлигини инкор этолмаймиз. Истагим съездда болали оналарга, умуман, аёлларга енгиллик бериш ҳақида самарали таклифлар айтилса.

М. НАЗАРОВА,
кўп болали она.

●

ҚУРУВЧИ халқининг қизиқ одати бор. У юрса ҳам, турса ҳам қурилиш ҳақида ўйлайди. Касбим бунёдкор бўлгани учун мен ҳам гапни шундан бошламоқчиман. Съездимизда Иттифоқ миқёсидаги қурилишларнинг умумий кўлами ҳақида таъсирли гаплар бўлиши табиий. Чунки меҳнаткаш халққа энг зарури бошпана. Устига устак одамлар яхши, баҳаво, сифатли уйларда яшаш тарафдоридирлар. Олдинги съездда биз қурувчилар олдига оғир ва масъулиятли вазифа қўйилган эди. У ҳам бўлса 2000 йилгача аҳолини уй-жой билан тўла таъминлаш вазифаси эди. Албатта кўзланган мақсад йўлида озми-кўпми ҳаракат қилинди. Бироқ қурилиш материалларининг танқислиги, уларнинг ўз вақтида етказиб берилмаслиги ишимизга путур етказмоқда. Белгиланган режаларимизнинг бажарилишига тўсқинлик қилмоқда.

Яна бир нарса: сифатсизлик масаласи мени кўпдан ташвишлантириб келади. Бунинг сабабини ҳам кўпроқ ўша материал танқислигидан излашимиз керак. Ахир қурувчи ҳафталаб бўш ўтирса, кейин унга керакли материаллар келтирилса у нима қилсин? Ўша бўш ўтирган кунларини қоплаш учун пала-партиш иш бошлайди. Натижада сифатсизлик бошланади. Истардимки, съездимиз мана шундай долзарб масалаларга эътиборни кўпроқ қаратса.

Б. ФОЗИЛОВ,
Тошкент саноат-қурилиш трестига қарашли пардозлаш ишлари бошқармаси бригадири.

●

СЪЕЗДДАН умидимиз катта. У барча муаммолар қатори ҳар қандай миллий низоларга чек қўйиш ва унинг олдини олиш тадбирини белгилаб беради, деган мақсадни кўзлаб турибмиз.

Мана бир неча йилдирки, биз ўзбеклар қирғизлар билан қондош ва жондош бўлиб яшаб келамиз. Бир-биримизга ҳурматимиз ҳам, эътиқодимиз ҳам баланд. Биз яшаётган Ўш шаҳри ўзининг сокин, озода, серфайз ва қадамжолиги билан одамлар тилига тушган. Арслонбоб, Сарichелак каби оромгоҳларимизни ким ҳам билмайди дейсиз! Жалолободнинг зилол булоғи тилларда достон бўлган.

Шундай тарихий шаҳарда учқундан аланга чиқишини ҳеч ким хаёлига келтирмаганди. Бир майизни тенг бўлашиб, бир булоқдан сув ичган, бир маслак, мақсад йўлида қадам ташлаган қирғиз ва ўзбек биродарлари бир-бирига қўл кўтаришини тасаввур этиш ҳам қийин. Лекин фожиа содир бўлгани аниқ. Қурбонлар берилганини яширишга ҳожат йўқ. Ўйлаб, ўйимга етолмайман. Ҳозир ҳам шаҳарлик икки миллат халқи бир-бирига бўлган ҳурматини йўқотмаган. Улар бир корхонада, ташкилотда, муассасада қўлни қўлга бериб ишлашяпти. Шундай экан, ушбу жанжал оловини ёқувчилар кимлар ўзи? Улар жирканч мақсадлари йўлида нега бир лагандан ош еяётган дўстларини бир-бирига гиж-гижлашади? Оддий меҳнаткаш, заҳматкаш аҳолининг бу изтироб, қалб жароҳатидан ҳоли не кечмоқда? Ўйлайманки, тезда бу яралар битиб кетади. Айбдорлар қилмишига яраша жазоланадилар. XXVIII съездимиз бу ҳақда ўз сўзини айтишига ишончим комил.

М. МИРЗАРАҲИМОВ,
Ўш область «Ленин йўли» рўзномасининг масъул котиби.

Тошкентликлар диққатига

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг соғлиқни сақлаш, ижтимоий таъминот, хотин-қизлар билан ишлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича доимий комиссиясининг аъзолари пойтахт аҳолисини июль ойида Тошкент шаҳар Совети президиумининг мажлисида кўриб чиқиладиган «Тошкент шаҳри аҳолисига тез ва шошилинч ёрдам кўрсатишнинг аҳволи ҳамда унинг ишини янада яхшилашга доир тадбирлар тўғрисида»ги масаланинг муҳокамасига таклиф қиладилар.

6 июль куни соат 11 дан 13 га қадар «Тошкент оқшоми» муҳарририятидаги телефонлар олдида доимий комиссия аъзолари навбатчилик қиладилар. Телефонлар 32-53-56, 33-99-42. Бундан ташқари сиз ўз саволларингизни, мулоҳазаларингизни, таклифларингизни ёзма равишда, фақат телеграмма кўринишида муҳарририят манзилгоҳига йўллашингиз мумкин.

Шундай қилиб, биз сизнинг қўнғироқларингизни ва телеграммаларингизни кутамиз.

Симда—Москва

БИРИНЧИ КУН ТААССУРОТЛАРИ

Бугун тонгда биз яна Тошкент коммунистларининг вакиллари — КПСС XXVIII съезди делегатлари билан телефон орқали боғландик. СССР Ички ишлар вазирлиги Олий муҳандис ёнғинни ўчириш-техника мактаби Тошкент қуллиётининг бошлиғи Б. Э. Қосимов партия анжуманининг биринчи куни тўғрисидаги таассуротлари билан ўртоқлашди.

— Баҳодир Эргашевич, КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVIII съездига Сиёсий ҳисоботи ва партия вазифалари тўғрисидаги маърузалари ҳақида қандай фикрдасиз?

— Ростини айтсам маърузадан кўп нарсани кутган эдим. Менинг шахсий фикримча маърузада партиянинг барча йўналишлари бўйича фаолияти у қадар чуқур ёритилмади. Бундан ташқари менимча маърузага аниқ ва равшанлик етишмади. Жумладан, партия шундай бир аҳволга тушиб қолганлигининг конкрет айбдорлари, ўзининг пухта ўйланмаган қаттиқ ҳаракатлари ва қарорлари билан КПСС обрўсига зарар етказганлар номма-ном айтилмади.

Кўпгина делегатлардек менга ҳам КПСС Марказий Комитетининг котиби А. Н. Яковлевнинг ҳисоботи маъқул бўлди. У ўз иш йўналиши бўйича юзага келган аҳволни яхши ва лўнда қилиб тушунтириб берди. Унинг баҳолари объектив ва танқидий бўлди. Хусусан, у бу съезд шахсан унинг учун охиргиси эканлигини айтди.

— Сиёсий бюро бошқа аъзоларининг ҳисоботлари хусусидаги фикрларингизчи?

— А. Н. Яковлевдан ташқари СССР Министрлар Кенгашининг Раиси Н. И. Рижков ва КПСС Марказий Комитетининг котиби В. А. Медведевлар ҳам сўзга чиқдилар. Делегатлар ўртоқ Рижковнинг ҳисоботини вазминлик билан тинглаган бўлсалар, В. А. Медведевнинг ҳисоботидан қониқмадилар. Менинг фикримча унинг маърузаси ўтмиш даврларни эсга солди. Мавкуравий соҳадаги ўпирилишлар объектив таҳлил этилмади. Уларга холисона баҳо берилмади. Делегатларнинг анчагина қисми нотиқ маърузасига салбий муносабатларни билдириб бир неча бор сўзини бўлиб қўйишди.

— Умуман Съездлар саройидаги умумий муҳит қандай, делегатлар, нотиқларнинг чиқишларига қандай муносабатда бўлишяпти?

— Афсуски, баъзан ҳиссиётлар устун келмоқда. Айрим делегатлар жанжал кўтариш пайида бўлишяпти. Мен саройда ўрнатилган микрофон орқали вақтни тежаш учун пенсияга чиқаётган ёки истеъфога чиқиш тўғрисида баёнот берган Сиёсий бюро аъзолари ва аъзоликка номзодларнинг ҳисобларини тингламасликни таклиф этдим. Менинг фикримча бу ана шундай партия арбобларига мурувват кўрсатиш белгиси бўлар эди. Ахир съезд шундай ҳам уларнинг ҳисоботини тингламасдан туриб уларнинг ҳар бири ишига баҳо бериши мумкин. Бироқ бу таклифим қабул қилинмади.

— Съездда турли оқимларнинг кураши сезиляптими?

— Ҳозирча бундай кураш яққол кўзга ташланмаяпти. Лекин шахтёрлар, Ленинград ва москвалик демократик ҳаракат дастури вакилларининг ҳужумкор руҳдаликлари кўзга ташланмоқда. Умуман менинг фикримча ҳақиқий кураш ҳали олдинда.

— Ўзбекистон делегациясида қандай масалалар муҳокама этилди?

— Бизни микрофон орқали савол бериш имкониятидан маҳрум этишди. Энди уларни фақат ёзма равишда бериш мумкин. Шунинг учун ким ва қандай савол беришини муҳокама қилдик. Биринчи навбатда жумҳурият ва Ўзбекистон Компартияси манфаатларини кўзладик. Лекин ҳар бир делегат саволларни шахсан ўзи беради.

— Съезд ишининг ташкил этилиши тўғрисида қандай фикрдасиз?

— Ҳозирча делегатларда унчалик эътирозлар йўқ. Овоз бериш системасининг мукаммал ишлаётганлигини алоҳида таъкидламоқчиман. У ҳар бир кишининг овоз беришини таъминлайди. Бутун овоз бериш жараёни 20 секундни эгаллайди. СССР халқ депутатларининг биринчи съездида эса бунга икки минут кетган эди. Бундан биз қанча вақтни тежаш имконига эга эканлигимиз кўриниб турибди.

— Кеча кечқурун нима билан банд бўлдингиз?

— Съезднинг биринчи иш куни Москва вақти билан кеч соат 8 да тугади. Шундан кейин делегатлар В. И. Ленин мавзолейига гулчамбарлар қўйдилар. Кечқурун қолган вақтда бир-бирларимиз билан фикр алмашдик, баҳслашдик.

Суҳбатдош С. ЛИ.

● ТЎҚУВЧИ. Тўқимачилик комбинатининг 3-филиали тўқувчиси, Собир Раҳимов район партия комитетининг аъзоси Бахтли Зокирова.

Т. Каримов сурати.

БОЛАЛАР УЙИГА ЭҲСОН

Мусулмонларнинг диний байрами — кичик ҳайит муносабати билан Собир Раҳимов районидаги 24-болалар уйида тарбияланувчи кичкинтойларга Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармасининг раиси, муфти Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф совға-саломлар йўллади.

Мазкур тарбия ўчоғида 160 га яқин етим бола мураббийлари ва ўқитувчилари меҳрига қонмоқдалар. Ёшларни маънавий тарбиялаш ва камол топтириш фақат бу билангина чекланиб қолмаяпти. Мактаб ҳамиша айрим ташкилотларнинг қаровида бўлмоқда. Улар педагогларга ва ўқувчиларга доимий равишда ёрдам бериб туришибди. Бундан олдин ҳам Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармасининг раиси, муфти Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф ҳазратлари болаларга керакли анжомларни туҳфа қилган эдилар. Навбатдаги эҳсон ҳам болалар уйи тарбияланувчиларини беҳад қувонтирди. Болалар уйига совға-саломни СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Диний ишлар бошқармасининг Тошкент шаҳри бўйича вакили Турсунқул Искандаров топширди.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

Илм-фанда халқаро ҳамкорлик

Ҳиндистонда—Тошкент технологиялари асосида

Ҳиндистон—Совет қўшма корхонасини ташкил қилиш тўғрисидаги шартномани имзолаш одатдан ташқари кефир — шифобахш «Ором-1» қатиғини татиб кўриш билан тугалланди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг микробиология институти билан Ҳиндистоннинг «Шри—экспорт» фирмаси янги корхонанинг муассислари бўлишди. Тошкент хорижий мамлакатлар билан ташқи иқтисодий ҳамкорлик уюшмаси (ТАДЕЛС) бу ишда воситачилик қилди.

Бу ичимлик институт олимларининг ишланмаларидан бири бўлиб, у калькутталик «Шри—экспорт» фирмаси президенти доктор Чоудхури Тапендр Чандрнинг эътиборини ўзига тортди. Бундан ташқари, қўшма корхона тошкентлик олимларнинг яна учта ишланмасини жорий этиш билан шуғулланади.

— Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасидаги иқтисодий алоқалар анъанага айланиб қолган, — деди Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти А. Г. Холмуродов. — Бизнинг олимларимиз 350 та қўшма программада иштирок этмоқда. Бироқ бундай тажриба, яъни Ҳиндистон территориясида биз ҳам эгалик қиладиган корхона қурилиши Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарихида биринчи бор бўлмоқда. Ишнинг яна бир муҳим жиҳати шундаки, бизнинг улушимиз хом ашё ёки маҳсулотдан эмас, балки илмий ишлаб чиқилган технологиялардан иборатдир.

Ҳиндистонлик шериклар эътиборига ҳавола этилган ишланмалар халқ хўжалигидаги кўпгина муаммоларни ҳал этишга қаратилган. Шулардан бири, масалан, Ҳиндистондаги каби бизда ҳам долзарб бўлиб турган саноат ва қишлоқ хўжалиги чиқиндиларини зарарсизлантириш муаммосига бағишланган. Технология ифлосланган оқава сувларни тозалашни ва бу оқавалардан сув ўтлари ёрдамида қайта фойдаланишни кўзда тутади. Чиройли гуллайдиган бу ўсимликлар камёб тозалаш хусусиятларига эга бўлибгина қолмасдан, улардан бунинг устига чорвачиликда озуқага тўйимли қўшимча сифатида ҳам фойдаланиш мумкин.

Тошкентликларнинг ишланмаси СССР Халқ хўжалиги Ютуқлари Кўргазмасида кумуш медаль олди ва мамлакатнинг кўпгина регионларида кенг жорий этилди. Қўшма корхона ундан Ҳиндистоннинг турли штатларида фойдаланишни режалаштирмоқда.

Микробиология институти қўшма корхона учун берган ишланмалардан яна бири чигит, бошқа қишлоқ хўжалик экинларига экишдан олдин ишлов бериш учун мўлжалланган препарат — биополандан фойдаланишга таалуқлидир. Биополан экологик жиҳатдан тоза ва атроф-муҳит учун зарарсиз бўлиб, у химикатлардан фойдаланишга сира ҳожат қолдирмайди. Шифокорларнинг маълумотларига қараганда, Фарғона вилоятининг «Бешариқ» совхозида кўп йиллар мобайнида биологик препаратдан фойдаланиш бу ерда касалланиш даражасини анча камайтириш имконини берди. Шартномага кўра, институт ҳиндистонлик шерикларга препаратни тайёрлаш учун керак бўладиган моддаларнинг аксарият қисмини етказиб бериб туради.

Ҳикоямиз бошида тилга олинган шифобахш қатиқ маҳсулотлари биология фанлари номзоди Д. К. Огай бошчилигидаги генетика ва болалар овқати учун сут-қатиқ бактериялари лабораториясида ишлаб чиқилмоқда. Бу ерда махсус рецептлар асосида уч хил шифобахш ачитқи тайёрланди. Улардан парҳезли қатиқ тайёрлашда фойдаланиш мумкин. Муолажада у сариқ, турли ошқозон-ичак касалликлари, заҳарланиш кабиларни даволашда қўлланилади.

Дастлабки пайтларда Ҳиндистонга тайёр қуруқ ачитқи етказиб бериб турилади. Ачитқига қўшиб бериладиган йўл-йўриқлар асосида ҳар бир оила ўзи уй шароитида «Ором» ичимлигини тайёрлаши мумкин. Кейинчалик эса у ерга ускуналар етказиб бериш ва ўша ернинг ўзидан маҳсулот тайёрлаш учун шароит яратиш кўзда тутилмоқда.

Ҳиндистон томони микробли препаратлардан ўсимликшунослик чиқиндилари — ғўзапоя, сомон, жўхорипоядан силос тайёрлашда фойдаланиш технологияси билан ҳам қизиқди. Технологияни жорий этиш учун ҳиндистонлик қурувчилар махсус цехлар бунёд этишади. Цехлар қуриб битказилгунига қадар эса тайёр маҳсулот Ҳиндистонга Тошкентдан юбориб турилади,— деб якунлайди ўз мақоласини ЎзТАГ мухбири Л. Струнникова.

Футбол

САФАРДАГИ ҒАЛАБА

Кеча Тирасполда маҳаллий «Тирас» биринчи лига турнирининг навбатдаги тур учрашувида «Пахтакор» командасини қабул қилди. Кейинги ўйинларни кўтаринки руҳда ўтказаётган ҳамюртларимиз ҳужумкор ўйин кўрсатиб рақибларини 3:0 ҳисобида доғда қолдирдилар. Тўпларни, 2, 56 ва 78-дақиқаларда И. Шквирин дарвозага йўллади. Ҳозирча 18 тўп билан Шквирин ҳужумчилар баҳсида карвонбошилик қилмоқда. Шуни қувонч билан таъкидлаймизки, ушбу ўйинда командамиз дарвозасини биринчи марта Анвар Жабборов муваффақият билан ҳимоя қилди.

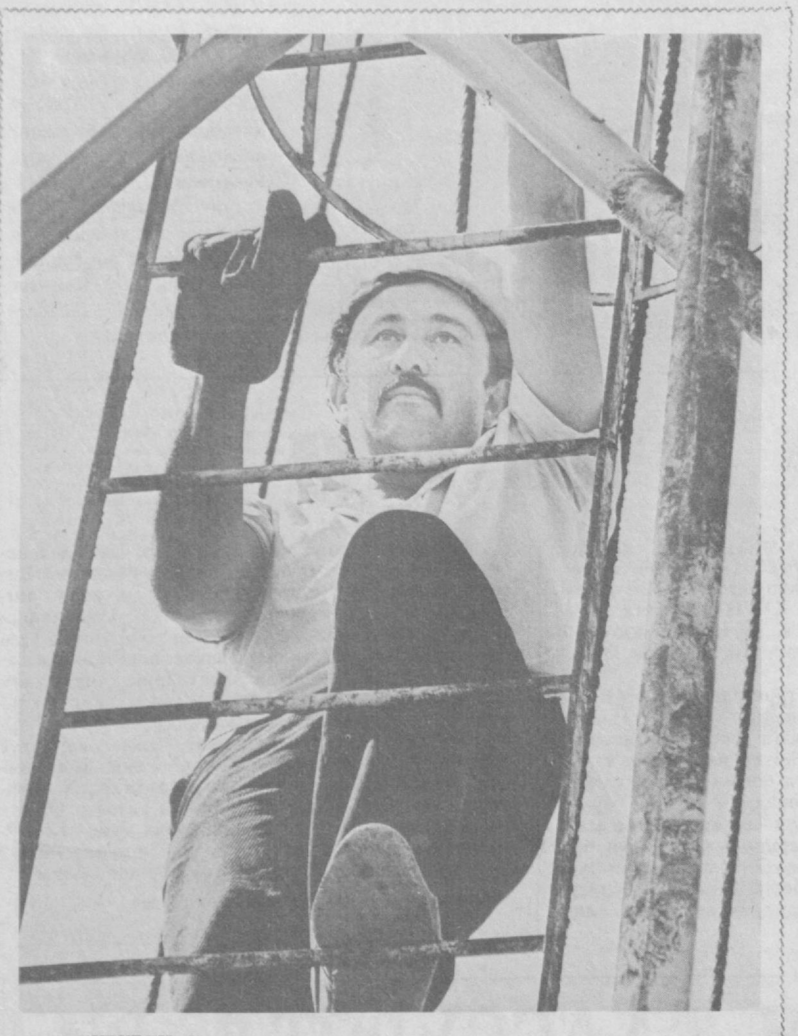

● ҚУРУВЧИ. Қурилиш механизацияси трестининг 54-бошқармаси бунёдкори Миродил Алимов 20 йилдан бери турар жой биноларини барпо этяпти.

Т. Каримов сурати.

Советлар ҳаёти

АСТОЙДИЛ БЕЛ БОҒЛАГАН ЧАРЧАМАЙДИ

КУЙБИШЕВ район Советининг депутати Баҳодир Ғозиев билан суҳбатимизни Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессиясида қабул қилинган Мустақиллик Декларациясидан бошладик.

— Бу ҳужжат Ўзбекистон халқларининг дилидаги айни муддао бўлди, — дейди депутат бизга. — Ахир ҳар бир миллат ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқига эга бўлиши керакда. Декларацияда «Ўзбекистон ССР Олий Совети умумхалқ муҳокамаси асосида демократик ҳуқуқий давлат тузишга қарор қилганини билдиради. Ўзбекистон ССРда яшаётган барча миллат ва элатларнинг қонуний, сиёсий, иқтисодий, этник, маданий ҳуқуқларига ҳамда она тилларини ривожлантиришга кафиллик беради», дейилади.

Хўш, жумҳурият ҳудудида яшовчи бироита миллат ва элат бир-биридан камситилмай, уларнинг барча ҳуқуқлари тан олинган ҳолда мустақилликка эришишнинг нимаси ёмон? Менимча, бу йўлни табрикламоқ керак. Бу йўлнинг яна бир ибратли томони шундаки, биринчидан, режалар кўр-кўрона юқоридан белгиланмайди, иккинчидан, мустақиллик республиканинг ҳар томонлама ривожланишига кенг имкониятлар очиб беради. Энг муҳими — халқ фаровонлиги ошади. Мўл-кўлчилик бўлган жойда эса, ҳеч қандай гина-кудуратларга, миллий низоларга ўрин қолмайди.

Суҳбатимиз қизиган чоғда хонага ёшгина бир йигит кириб келди.

— Кечаги гапингизни ўйлаб кўрдим. Эрталаб бориб хотиним билан ўғилчамни онасиникидан уйга олиб келдим, — деди.

— Баракалла, бу бошқа гап, — деди депутат хурсанд бўлиб.

Йигит узр сўраб чиқиб кетди. Кейин билсак Мирзажон аччиқ устида хотини билан жанжаллашиб қолибди. Шу баҳона хотини уйига кетиб қолган экан. Эр олти ой оиласидан хабар олмабди. Турмуш йўлдошини кута-кута тоқати тоқ бўлган хотин депутатга мурожаат қилган экан. Шундан кейин Баҳодир Ғозиев Мирзажонни ҳоли топиб қулоғини «бурабди». Ниҳоят депутатнинг аралашуви билан ёш оила яна қайта тикланди.

Биз депутатнинг ҳаёт йўли билан қизиқдик. У 1200 кишилик «Красновосточное» депосида ишлайди. Оилали. 2 та фарзанди бор. 1979 йилдан электр транспортчилар сафида иш бошлаган Баҳодир катта ишчилар оиласида тарбия топди. Шундан бўлса керак у ишга тезда кўникиб кетди. Ишчи-хизматчилар доимо бирор юмуш билан унга мурожаат этсалар, Баҳодир уларнинг истакларини бажонидил бажаради. Одамларга сидқидилдан ёрдам бериши, йўл-йўриқлар кўрсатиши, кўпчилик билан ҳал этиладиган ишларни режали амалга ошириши туфайли тез орада цех касаба уюшмаси раиси бўлди. Кўпчилик эътиборини қозонди. Коммунистлардан А. Вартаняни, Р. Халфинларнинг доимо сиёсий томондан ёрдам кўрсатиб туришлари унинг идрок этиш даражасини кенгайтирди.

...Қиш фаслида гидравлик қурилмаларни тузатишга талаб кескин кўтарилади. Шунинг учун ҳам троллейбуслар ремонти цехининг бу участкасида доимо иш қизғин бўлади. Бу ерда Владимир Жиров, Баҳодир Ғозиев, Александр Кочкаларни тинимсиз меҳнат устида кўрасиз. Жамоа орасида омилкорлик билан ишюритиши, одамлар меҳрини қозониши сабабли у депутатликка сайланди.

Депутатнинг ҳаракат дастури халқчил. Метро шохобчасини «Тошкент трактор заводи»гача узайтириш, меҳнат ҳақини ошириш, район атроф-муҳитига салбий таъсир этувчи кўринишларга чек қўйиш, озиқ-овқат маҳсулотини талаб даражасига етказиш, халқлар дўстлигини мустаҳкамлашга қаратилган. Районда савдо шохобчалари ишини намунали даражага кўтариш, олибсотарлик ва бошқа кўринишдаги қинғир ишларга чек қўйиш, ширкатлар ишини назорат остига олиш ва уй-жой фондларини тақсимлашда қаттиққўллик билан тартиб сақлашни ўзининг бурчи деб билади у.

«Автодормехбаза» ишини тубдан яхшилаш, инсон саломатлигига зиён етказадиган кўринишларга, жиноятчиликка қарши кураш—ёшлар орасида кўпаётган қинғир ишлар олдини олиш, бу ишда уй-жой эксплуатацияси ва маҳаллий комитетлари фаолиятини кучайтириш депутатнинг биринчи галдаги ҳал қилинадиган ишлар тадбирига киради.

Район ҳудудида спорт товарлари, қурилиш материаллари, маданий товарлар дўкони, йирик комплекслашган дўконларнинг йўқлигини ҳисобга олган ҳолда бу каби тармоқлар бунёд этишни жадаллаштириш, канализация ва иситиш тармоқларини район ҳудудида яхшилашни қисқа вақт ичида амалга ошириш ҳаракат дастури ўзагини ташкил этган.

— Хуллас, муаммоларимиз кўп. Уларни бажариш эса тинимсиз меҳнатни талаб қилади. Депода ишчилар истаклари билан биргина магазин очиш учун қанча идораларнинг эшигини қоқишга тўғри келди, — дейди у.

— Слесарлик мураккаб касб. Шундай бўлгач, ишдан кейин депутатлик ваколатларини бажариш оғирлик қилмайдими? — деган саволимизга Баҳодир: «Халқ ишига астойдил бел боғлаган киши чарчаш нималигини билмайди» — дея жавоб берди.

С. АЛИЕВ.

⊙ НЬЮ-ЙОРК. Американикларнинг асосий кўпчилиги кейинги йилларда ахборот компьютер банкларида сақланаётган уларнинг шахсий турмуши тўғрисидаги маълумотлардан ғайриқонуний равишда фойдаланиш хавфи анча кучайганлигидан ташвишга тушмоқда. Колумбия университети мутахассислари Нью-Йоркда ўтказган жамоатчилик фикрини сўраб билиш маълумотлари шундан далолат беради.

Фикри сўралган кишиларнинг 71 фоизи сиёсий қарашлар, даромад, саломатлик тўғрисида компьютер системаларида сақланаётган ахборотдан ҳар қандай ҳукумат компанияси ёки хусусий компания фойдаланиши мумкинлигидан хавотирлик изҳор қилди. Савол-жавоб қатнашчиларининг 51 фоизи ўзи тўғрисида келгусида компьютерда сақланадиган маълумотлар бериб, ана шу ахборотни назорат қила олмай қолади ва ундан ҳуқуқий ёки амалий тажрибада ўзига қарши фойдаланилмаслиги учун етарли кафолатга эга бўлмайди, деган фикрни билдирди. Фикри сўралган кишиларнинг 64 фоизи Қўшма Штатлар ҳукумати фуқароларнинг хусусий турмушига қонунга хилоф аралашувдан уларни ҳимоя қилиш учун кам иш қилмоқда, деб ҳисоблаяпти.

⊙ ПАРИЖ. Франция парламентининг юқори палатаси — сенат Европа реконструкция ва ривожланиш банкини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани миллат мажлисидан кейин ратификация қилди. Бу янги халқаро молиявий ташкилот марказий ва шарқий Европа мамлакатларини иқтисодий ривожлантиришга кўмаклашишни ўз олдига вазифа қилиб қўймоқда. Ўтган йили май ойининг охирида 42 мамлакат, жумладан СССР вакиллари ана шу ташкилотни тузиш тўғрисидаги шартномани имзоладилар.

Франция ташқи ишлар министри ҳузуридаги делегат министр Эдвиж Авис хоним банк марказий ва шарқий Европа давлатлари иқтисодиётини яхшилашга хизмат қилувчи махсус восита бўлиб қолади, деди.

⊙ ВАШИНГТОН. Қўшма Штатлар маъмурияти Исроил бош министри Ицхак Шамирдан Яқин Шарқдаги вазиятни бартараф этишга доир қарашлар баён этилган шахсий мактубни олди. АҚШ давлат секретари Жеймс Бейкер буни тасдиқлади. «Биз бош министр Шамирдан мактуб олдик, — деди у Оқ уйда бўлиб ўтган брифингда. Брифинг НАТОга аъзо бўлган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг олий даражада ўтказиладиган учрашуви муносабати билан уюштирилди. — Бу узундан узоқ ва батафсил мактуб бўлиб, биз уни ўрганиб чиқаяпмиз». Ташқи сиёсий маҳкама бошлиғи бу ҳақда батафсил сўзлаб беришдан ёки мактубни таърифлаб беришдан бош тортди ва бунинг учун мактуб мазмуни билан атрофлича танишиш зарурлигини айтди.

⊙ БМТ. Миллатлар ҳамжамияти қароргоҳида Фаластин масаласи юзасидан Шимолий Америка регионал семинари ниҳоясига етди. Унинг қатнашчилари БМТ раҳнамолигида Яқин Шарқ юзасидан халқаро тинчлик конференцияси зудлик билан чақирилишини талаб қилдилар. Ушбу анжуман «Фаластин халқига тинчлик ва адолат — 90-йилларнинг асосий мақсадидир» деган шиор остида ўтди.

Семинардаги умумий мунозараларда сиёсий ва диний арбоблар, дипломатлар, ёзувчилар, ҳукуматга қарашли бўлмаган кўпдан-кўп ташкилотларнинг вакиллари қатнашадилар. Улар Фаластин озодлик ташкилотининг фаластин халқининг иқтисодий, маданий, ижтимоий ривожлантиришдаги аҳамияти, унинг фаластин давлатини тузишга қаратилган сиёсий дастури тўғрисидаги масалаларни, шунингдек Яқин Шарқ юзасидан халқаро конфедерация чақирилишига ҳозирлик кўришда Шимолий Американинг аҳамияти тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар.

⊙ ТОКИО. Япония Шарқий Европа ва Жанубий-Шарқий Осиё мамлакатларига ўзининг техникавий ва молиявий ёрдамини янада кўпайтиради — Япония министрлар кабинети билан ҳукмрон либерал-демократик партия раҳбариятининг учрашувида эришилган аҳдлашувнинг моҳияти ана шундан иборат.

Учрашувда ташқи ишлар министри Таро Накаяма Япония ушбу минтақаларни ҳозирги пайтда иқтисодий жиҳатдан қай даражада қўллаб-қувватлаётганлиги хусусида ахборот берди ва бу ерга тўпланган раҳбарларни бу мададни янада кучайтиришда кўмаклашишга чақирди. Айни вақтда у мазкур мамлакатларга тажрибали япон мутахассисларини амалда кўпроқ юбориш, шунингдек катта қарзи бўлган мамлакатлар қарзининг бир қисмидан воз кечиш мақсадга мувофиқ эканлигини таъкидлади.

(ТАСС).

Туб islоҳот омиллари

САНОАТДА СИФАТ ЎЗГАРЯПТИМИ?

КПСС XXVII съездидан кейинги ўтган даврда жумҳуриятимиз ва шаҳримиз саноатида ҳам муайян силжишлар рўй берди.

Маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш масаласи энг долзарб масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Бунинг учун кўпгина корхоналар маҳсулот сифатини яхшилашда тўсқинлик қилаётган — эски асбоб-ускуналардан воз кечиш, уларни замонавий ускуналар билан янгилаш, норматив-техник ҳужжатларни янгилаш, етук мутахассислар билан жамлаш, техник назорат бўлими ходимларининг малакасини ошириш, хом ашё сифатига бўлган талабни кучайтириш каби бир қанча тадбирий ишларни амалга оширдилар. Масалан, СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси халқаро стандартни ўзида жорий қилиб, яхши натижаларга эришмоқда.

Бундан ташқари жумҳуриятимиздаги 1000 дан ортиқ корхонада маҳсулот сифатини тўла бошқариш системаси жорий қилингани, 325 корхонада бу системани жорий қилиш охирига етай деб қолгани ҳам яхши сифатнинг гаровидир. «Сифат» дастури қўйган вазифаларнинг корхоналарда амалда қўлланиши ҳам ишнинг сезиларли даражада жадаллашганини кўрсатмоқда.

Масалан, ишга бундай ёндошиш натижаси ўтган йилнинг ўзида 40 дан зиёд янги маҳсулот турининг ўзлаштирилишига, 380 дан ортиқ янги технологиянинг жорий қилинишига, ишлаб чиқаришда 96 та тўла механизациялашган ва автомат линияларнинг ишга туширилишига хизмат қилди.

Машинасозлик саноатида йирик компрессор станциялар, экскаватор ва пахта тозалаш машиналари ишлаб чиқарилади. «Компрессор», Тошкент ва Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмалари, агрегат, Тошкент электр машиналар заводи каби корхоналарнинг маҳсулотлари ўзининг барча кўрсаткичлари билан чет эл фирмалари маҳсулотларидан қолишмайди. Булар ҳаммаси яхши.

Аммо сифатсиз маҳсулот қандай пайдо бўляпти! КПСС XXVII съездининг бу борада қўйган вазифалари қандай бажарилаяпти! Маълумотларга кўра, катта-катта жарималарнинг кўплиги, маҳсулотнинг норматив-техник талабларидан четга чиқиши туфайли уни харид қилишга чиқармаслик ҳоллари кўплаб учрамоқда. Кенг истеъмол буюмларининг сифати ўтган йилги шу вақтга нисбатан бу йил ҳам бир неча баравар пасайиб кетди.

Енгил саноатга тегишли маҳсулотлар ҳам сифати, ҳам сони жиҳатидан харидор талабини қондира олмаяпти. Бу, албатта, ачинарли ҳолдир. Бундай аҳвол кенг жамоатчиликни ҳақли равишда ранжитмоқда. Буни яшириб ўтиришнинг ҳожати йўқ, 9 корхонанинг бештасида аҳволнинг ёмонлиги фикримизни тасдиқлайди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси тиккан эркаклар костюмининг сифати текширилганда саккиздан тўрттасида стандарт талаби қўпол равишда бузилганлиги аниқланди. Энг таажжубли томони шундаки бу костюм «Янгилик» белгиси билан чиқарилмоқда. Бу белги ҳозир костюмдан олиб ташланди. Йўл қўйилган камчилик учун корхонага 108,7 минг сўм жарима солинди. Тошкент кимё-қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи чиқарадиган кенг истеъмол буюмларидан 13 хили текширилди. Буни қарангки, шу 13 хилдан 10 хилида норматив-техник талаблар бузилган. Булар ликопча (чойнаги билан), патнис (чойнаги билан) ҳамда манти қозон ва бошқа рўзғор буюмларидир. Бу маҳсулотлар лойиҳаси, сифати, ташқи кўриниши билан стандарт талабларига мутлақо жавоб бермайди. Текшириш натижасида таҳлил қилинган 10 турдаги маҳсулотни ишлаб чиқариш вақтинча тўхтатиб қўйилди. Корхонага эса 45,7 минг сўм жарима солинди.

Бу хил маҳсулотлар камёб маҳсулотлар қаторидан ўрин олган, савдода топилмайди. Ишлаб чиқарилаётгани эса яроқсиз. Чуқурроқ мулоҳаза қилиб кўрайлик-а! Ким айбдор!

Маҳсулот чиқариш учун хом ашё бўлса, у тайёр ҳолга келтирилса-ю, сифатсиз деб топилса — шу эмасми танқисликни келтириб чиқараётган нарса! Бу харидорни сарсон қилишдан бошқа нарса эмас-ку. Ҳаммаси масъулиятсизликка келиб тақалади. Корхоналарда «Сифат» гуруҳларининг хўжакўрсинга ташкил қилиниши техник назорат бўлимидагиларнинг камчиликлардан кўз юмиб кетишларининг натижаси эмасмикан!

Лекин ҳозирги кунда кўпгина корхоналар ўз имкониятларини ҳисобга олган ҳолда анча дуруст маҳсулотлар ишлаб чиқармоқдалар.

Кетма-кет текширишлар— режали ва режасиз, олдиндан огоҳлантириб ёки огоҳлантиришсиз олиб борилган текширувлардан яхши чиққан корхоналарга эса жумҳурият стандартлаш ва ўлчов маркази томонидан ўзини-ўзи назорат қилиш ҳуқуқи берилди. Масалан, Тошкентдаги 1-нон заводи 1984 йилдан бери ташқаридан назоратсиз ишламоқда. Бу корхонада кейинги икки йил ичида жуда катта ишлар қилинди. Корхона 20-йилларда ишга туширилган бўлишига қарамай, ундаги тартиб-интизом, озодалик киши кайфиятини кўтаради. Қайта жиҳозлаш пайтида иккита янги, замонавий тандирга эга бўлди. Хамир қозони, нон қолипларини ювадиган янги, замонавий цех ишга туширилди. Улар санитария қоидаларига амал қилган ҳолда ишламоқда.

Йил бошида янги цех-магазин ишга туширилган эди. Унда французча булка сотилмоқда. Бу янги нон хилига навбатнинг кети узилмаяпти. Корхонани автоматлаштириш ва механизациялаш иши 78,3 фоизга етказилди. Ишлаб чиқариш салмоғи 1989 йилга нисбатан ошди. Билдирилган ишонч ва корхонанинг жумҳуриятимизда биринчилардан бўлиб ўзини-ўзи назорат қилиш ҳуқуқига муяссар этди.

Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг сифати учун энг аввал ишчи жавобгар. Ишнинг тартибли олиб борилиши ишчи кайфиятига ҳам, корхона шуҳратига ҳам ижобий таъсир қилади.

Мана шулардан ҳар ким ўзига тегишли хулоса чиқарса бўлади. Инсон қўли гул. Унинг қўлидан келмайдиган иш йўқ. Бунинг учун жонкуярлик ва қунт керак.

Г. ВОҲИДОВА,
Ўзбекистон стандартлаш ва ўлчов маркази ходими.

«Тошкент оқшоми»га жавоб берадилар

«ЯХШИЛИК КУРТАКЛАРИ»

⊙ «Тошкент оқшоми» рўзномасининг шу йил 21 апрель сонида ана шу сарлавҳа остида босилган мақолада Қорасув каналининг В. П. Чкалов номидаги самолётсозлик ишлаб чиқариш бирлашмасига туташ жойлари саккиз йилдан бери бирон маротаба ҳам тозаланмагани, ҳолбуки Ҳамза районининг ободонлаштириш бошқармаси худди шу канал бўйида жойлашгани тилга олиб ўтилган эди.

Бу мақола юзасидан Ҳамза район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Исмоилов имзо чеккан жавоб хати олинди. Унда кўрилган чоралар ҳақида, жумладан, шундай дейилади:

—«Ҳамза район Совети ижроия комитети бу мақолани кўриб чиқиб, шуни маълум қиладики, Қорасув каналига область сув хўжалиги ташкилоти мутасаддилик қилади.

Қорасув каналининг генерал Петров кўчасидан то метронинг Чкалов станциясигача бўлган қисми 1989 йил ноябрь ойида тозаланган эди. Область сув хўжалиги ташкилоти канал ўзанини белгиланган режа асосида тозалаб бормоқда.

Ҳозирги пайтда эса Қорасув каналининг В. П. Чкалов номидаги самолётсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳудудига туташган жойлари техник ва санитария жиҳатидан рисоладагидек қилиб қўйилди».

Бу ҳақда XXVII Тошкент шаҳар партия конференциясида гапирилди

ПАНД БЕРАДИГАН ХОТИРЖАМЛИК

ШУ ЙИЛНИНГ ўтган ойларида марказлашган усулдаги капитал маблағлар ҳисобига 154 миллион сўмликдан зиёдроқ маблағ ўзлаштирилди. Хўш, бу шу йил учун мўлжалланган капитал маблағларнинг қанча қисмини ташкил этади, деб қизиқарсиз. Марҳамат, бор-йўғи 28,7 фоизини. Қурилиш-монтаж ишларига ажратилган маблағнинг бундан сал зиёдроғи — 30,7 фоизи ўзлаштирилди.

Хўш, қурилишда нега бундай сусткашликлар бўлмоқда? Бунга нималар тўсқинлик қилмоқда ўзи? Ўз олдига қўйилган вазифани уддалай олмаётган, шаҳарни бу борада орқага тортаётган районлардан бири Киров райони эканини айтиб ўтмоқчи эдик. Бу район шаҳар бўйича эришилган кўрсаткичдан ҳам паст натижани қўлга киритган: ўтган беш ой ичида бор-йўғи 24,4 фоиз маблағни ўзлаштирган, холос. Қурилиш-монтаж ишлари режаси бундан ҳам паст — 22 фоизи адо этилган. Наҳотки бу «суръат» уларни қаноатлантираётган бўлса?

Собир Раҳимов, Фрунзе ва Бектемир районларида ҳам капитал қурилишнинг аҳволи кўнгилдагидек эмас, ҳатто анча ачинарли аҳволда дейиш мумкин.

Шундай бир мисолни келтириб ўтишни жоиз деб топамиз. Бу йил капитал қурилиш бўйича топшириқ олган 151 та қурилиш ташкилотидан 98 та қурилиш ташкилоти бино ва иншоотлар бунёд этиш бўйича ўз зиммасидаги топшириқни 30 фоиздан ҳам кам адо этган. Булар кимлар дейсизми?

Республика рус тили ва адабиёти педагогика институти (2,8 фоиз), маданият бинолари қурилиш дирекцияси (2 фоиздан сал зиёд), СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси (11,7 фоиз), «Узкибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси (2,6 фоиз), политехника институти (23 фоиз), йигирув-тўқув фабрикаси дирекцияси (2,1 фоиз), «Ташэлектромаш» заводи (14,6 фоиз) ва бошқа бир қатор шунга ўхшаш корхоналар ва қурилиш ташкилотларидаги бугунги суръат кўпчиликни қаноатлантирмаяпти.

Айниқса ишлаб чиқариш мақсадларида қурилаётган биноларда иш суръати пастлиги ташвишлантиради, кишини. Бу борада йиллик капитал қурилишга ажратилган маблағнинг эндигина бешдан бир қисми фойдаланилган, холос. Уларда қурилиш-монтаж ишлари 21 фоиз адо этилди.

Шаҳар бўйича 89 та ишлаб чиқариш мақсадлари учун бинолар қурилмоқда. Ҳатто совуққонлик шу даражага етиб боряптики, пул ажратилган бўлса-да ҳамон (ўтган беш ой ичида!) қурилишга киришмаслик ҳоллари учрамоқда. 5 та қурилиш ташкилоти ана шундай «оғзига му[...] солиб ўтирибди». 1-Тошкент тажриба-синов механика заводи, «Восток» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси каби корхоналарнинг раҳбарлари бу муҳим ишга жиддий эътибор беришлари даркор.

Шу йилнинг ўтган даври ичида 344 минг квадрат метрдан зиёд уй-жойлар фойдаланишга топширилди. Шундан асосий (учдан бир) қисми давлат капитал маблағлари ҳисобига, бошқалари эса турар жой қурилиш ширкатлари, якка тартибдаги уй-жой қурилишлари ҳисобига қад кўтарди.

Давлат капитал маблағлари ҳисобига асосан Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг капитал қурилиш Бош бошқармаси, шунингдек республика шаҳарсозлик илмий-тадқиқот муассаси, Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси, Ўзбекистон ССР сув хўжалиги нозирлигига қарашли ташкилот ва Низомий номидаги давлат педагогика институти ҳамда бошқа ташкилот ва муассасалар қурилиш ишларига бошқош бўлишяпти.

XXVII Тошкент шаҳар партия конференциясида қурилиш масалаларига жуда катта аҳамият берилди. Шуниси қувончлики, ижтимоий йўналишдаги бинолар қуришга эътибор тобора ошиб боряпти. Беш йилликда бу борада анчагина дадил қадамлар қўйилди: ана шундай биноларга капитал маблағлар сарфи 43 фоиздан 53 фоизга етгани, уй-жой қурилиши ҳажми эса 1,5 баравар, якка тартибда ва хўжалик усулида қурилган уйлар ҳажми икки баравар кўпайгани фикримизнинг далилидир.

Хўш, XIII беш йилликда-чи! Умуман XIII беш йилликда уй-жойларни ижтимоий-маданий бинолар билан яхлит ҳолда қуриш учун шаҳар бўйича капитал маблағлар умумий ҳажмининг 78 фоизидан фойдаланиш кўзда тутилмоқда. Конференцияда таъкидлаб ўтилганидек, «Маҳалла» дастури XIII беш йилликка мўлжалланган бўлса ҳам беш йиллик бошланишидан бир йил аввал қабул қилинди. Бунинг яхши томони шундаки, бу дастурни амалга оширишга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўриш имконини беради.

Шунингдек конференцияда болалар боғчалари, поликлиникалар қурилишига эътибор анча кучайтирилаётгани ҳам таъкидлаб ўтилди. Бу йил 13 мингга яқин ўқувчига мўлжалланган умумтаълим мактабларини қуриш кўзда тутилган. Йил бошидан буён Улуғбек посёлкасида битта мактаб қурилди (1176 ўринли). Бу йил бир қанча болалар боғчалари, поликлиникалар барпо қилиш керак. Аммо бу борадаги ҳозирги суръат ҳали қаноатланарли эмас.

Капитал қурилиш борасида ҳамон бир иллат бор. У ҳам бўлса «Ҳали олдинда вақт бор-у улгурамиз», деб ўзини овутиш. Куйди-пишди бўлиш, отни вақтида қамчилаш ўрнига хотиржамликка берилиш панд бериб қўйиши мумкин. Қурилишга эса хотиржамлик ёт. Буни асло унутиб бўлмайди.

Ҳ. АКРОМОВ.

● ЧЕВАРЛАР. «Шарқ гули» бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмаси бригадаларидан бирига Мукаррам Мирзааҳмедова етакчилик қилади. Бу жамоа ишлаб чиқариш режаларини 105—106 фоиз адо этяпти.

СУРАТДА: М. Мирзааҳмедова шогирди З. Қосимова билан.

Х. Мирзакаримов сурати.

Аҳилликка нима етсин

Севги ва садоқат туйғуларини бир умрга қандай қилиб сақлаб қолиш мумкин? Бу саволга «Аҳилликка нима етсин» деб аталган маслаҳат кенгаши жавоб топишга ёрдам берди. Бу кенгаш Тошкентдаги Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғининг ташаббуси билан уюштирилган «Тўйлар муборак!» байрами доирасида ўтди. Унга келин-куёвлар ҳамда кумуш ва олтин тўйлари яқинлашиб қолган отахон-онахонлар таклиф этилдилар. Узоқ муддат бир ёстиққа бош қўйиб, аҳиллик билан, севги ва садоқат билан ҳаёт кечириб келаётган кишилар мустаҳкам оилавий ҳаёт сирларини ўртоқлашдилар, бирор жанжал чиқай деб турган пайтда ҳазил-мутойиба қандай ёрдам берганлиги тўғрисидаги қизиқарли воқеаларни эслайдилар. «Шарқ» вокал-чолғу ансамблининг чиқиши байрамнинг файзига файз қўшди.

⊙ ТОШКЕНТДАГИ 49-ҳунар билим юртида ташкил этилган «Ўртоқ» фабрикасининг янги цехи қандолат маҳсулотларини ишлаб чиқаришга киришди. Фабрика раҳбарияти кичик корхонани зарур ускуналар билан жиҳозлади, у ерга тажрибали усталарни йўллади. Энди болалар кўникма ҳосил қилиш билан бирга пешона тери билан пул ишлаб топиш имконига эга бўлдилар.

СУРАТЛАРДА: талаба И. Аҳророва ва оператор-уста А. Патхуллаев «Қуш сути» ширинлигини тайёрлашяпти; талаба Лариса Шин тайёр маҳсулотларни қадоқлаяпти.

О. Журавлев (ЎзТАГ) суратлари.

Жасоратнома

МАРДЛИК ДОСТОНИ

ҲУРМАТЛИ Олимжон ака! Бугун сизга қараб туриб бир нарсани ўйлаб кетамиз. Сиз каби кексалар орамизда камлаб қолаяпти. Шундай экан ўтмишингизни ёшларга ҳикоя қилиб бермоқ ибратлидир.

Ҳозирги кунимизда, қадриятларимиз авлодлар кўз ўнгида қайта таҳлил этилаётган бу безовта давримизда, эҳтимол сиз каби кексалар ёшлар диққатини унчалик тортмас. Чунки сиз билан бутун бир тарих, машаққат, очлик, хўрлик, фожиа, жасорат, қаҳрамонлик, бунёдкорлик ва жудолик айқаш-уйқаш бўлиб кетган ўтмишимиз ёнма-ён эканлигини улар яхши билишмайдида ахир. Шунинг учун ҳам умр дафтарингизни варақлашга рухсат бергайсиз.

Ўн ёшингизда раҳматли волидангиз муҳтожлик туфайли сизни бағридан юлиб, бадавлат эшон хонадонига етаклагани ёдингиздами? Онажонингиз ўзига қанча оғир бўлмасин, шундай қилишга мажбур эди.

Тақчил замонлар эди. Сиз жуда эрта нон қадрини тушундингиз. Уч йил шу даргоҳда югурдингиз. Худди шу хонадонда инқилоб, уруш, босмачи, қизил аскар каби сўзларни эшитдингиз.

Ўша кеча ёдингиздами? Эшон бирдан ғойиб бўлди. Аёллари ва хизматчилари ҳам. Катта ҳовли ҳувиллаб қолди. Нима бўлганини билмай уйингизга отландингиз. Йўлда сизга бир тўда отлиқлар дуч келишди. Улар сиздан отга беда ё арпани қаердан топишни сўрашди. Шунда сиз уларни тўғри эшон уйига олиб бордингиз. Ўшанда улардан инқилоб ҳақида, Шўро ҳокимияти ҳақида эшитдингиз. Етимхонада эса Файзулла Хўжаев тўғрисида муаллимлар ҳикояларини тингладингиз.

Сиз ота-она меҳридан қониқмаган ўсмир Шўро фарзанди бўлиб ўсдингиз. Рабфакни битириб, муаллимлик қилдингиз. Сиз учун инқилоб, Шўро ҳокимияти муқаддас тушунчалар эди. Шунинг учун ҳам 1932 йили, ҳа ўша очарчилик йили ҳарбий хизматга чақирилганингизда шод-хуррам сафарга отландингиз. Омадингизни қарангки, сиз тоғ-отлиқ полкида бўлғуси ўзбек генераллари Миркомил Миршаропов, Юнус Наримонов ва Собир Раҳимов қўлида хизматни бошладингиз. Бири полк командири, иккинчиси комиссар бўлган Миркомил ва Юнус акалар гражданлар уруши жангларида тобланган истеъдодли командирлар эди. Иккиси ҳам ҳарбий академияни битириб катта парвозга тайёр билимдон саркардалар эди. Уларнинг шогирди Собир Раҳимов ҳам ҳарб ишининг чинакам ошиғи, қалби олов, эскадрон командири эди. Сиз улар қўлида таълим олдингиз. 1934 йили Ўзбекистондан учувчиликни орзу қилган 13 йигит қатори Свердловскка борганингизда буни Сиз синов комиссиясига кўрсата олдингиз.

Ўша вақтда Чкалов, Гайдуков, Папанин каби қаҳрамонлар машҳурликда Чапаевдан қолишмасди. Учувчи бўлишни истамаган, орзу этмаган йигит бор эдими, ўзи? Аммо уларнинг кўпчилиги катта синовлардан ўта олмай қолишганди. Авиация билим юртини битиргач, штурман учувчиси сифатида Халхин-Гол осмонида японлар билан қилган жангларингизни эслайсизми?

Тақдир бошингизга солган савдолару жангу жадалларни санаб саноғига етиш қийин, Олимжон ака. Оқ финлар билан урушда ҳам кўп хизматлар кўрсатдингиз.

1941 йил августида иккинчи жаҳон уруши оловини ёққан фашистлар Германияси пойтахти Берлинни бомбардимон қилган стратегик авиация самолётида штурман бўлдингиз. Рейхсмаршал Герингнинг Берлин узра бирорта душман бомбаси тушмайди, деган лофини пучга чиқарган учувчилар сафида бўлганлигингиз билан халқимиз фахрланса арзийди. Панфилов дивизиясида тўп расчёти командири сифатида Москвани ҳимоя қилдингиз. Машҳур генерал Доваторнинг 2-отлиқ корпусида донгдор эскадрон яловбардори бўлиб фашистларнинг додини бердингиз. Сталинград фронтидаги қирғин-барот жанглардаги мардлигингиз ажиб бир достон.

Курск ёйида, 1943 йил ёзида танклар жангида кўрсатган хизматингиз бутун фронт бўйлаб донг таратди. Сиз Прохоровка, ҳа, ҳарбий санъат тарихига катта ҳарфда битилган Прохоровка қишлоғида ҳали ҳеч ким тўқнаш келмаган душман техникаси билан олишдингиз. Бу «қирол йўлбарси» деб номланган янги, ҳайбатли танк эди. Оддий снарядлар унинг зирҳига кор қилмаган. У олға силжиб тепага кўтарилганда отган снарядингиз унинг бензин бакига урилган.

— «Қирол йўлбарси»ни ёндирган ким? — қизиқиб сўраган маршал Константин Рокоссовский.

— Бизнинг Олимжон Маллаев, — дейишган унга.

Маршал шахсан сизни штабга чақирган. Елкангизга қоқиб қучоқлаб ўпган.

— Устозингга минг раҳмат, — дея ўз кўкрагидаги I даражали Ватан уруши орденини олиб сизнинг гимнастёркангизга таққан.

Тўпчи сифатида Днепрдан кечиб Киевни озод қилишда эса яна отлиқлар сафида бўлдингиз. Жангчи сифатида «Жасурлиги учун» нишони билан мукофотландингиз. Офицер бўлганингизда I, II даражали Ватан уруши, Қизил Юлдуз, жанговар Қизил Байроқ орденлари билан тақдирландингиз.

Сиз жуда камтарсиз, ўртоқ капитан! Кўкрагингизда порлаб турган Александр Невский орденини қандай олганингиз ўзингизгагина маълум. Аммо шуни яхши биламизки, бу орден билан шахсий жасорат кўрсатган ҳамда оз куч билан ўзидан бирмунча ортиқ бўлган душман кучларига қарши урушишни уддалай олган Совет Армияси офицерлари мукофотланган.

Сиз меҳнатда ҳам шундай қаҳрамонлик кўрсатдингиз, Олимжон ака! Ёдингиздами, 1945 йил Буюк Ғалабадан сўнг Тошкентга икки қуролдош жанговар дўстларингиз билан келиб, Октябрь инқилоби номидаги тепловоз ремонти заводига ишга кирганингиз? Бири майор, иккинчиси подполковник унвонидаги дўстларингиз заводда узоқ ишлай олмай қайтиб кетишгани? Оддий ишчи бўлиб ишлашдан қайтмадингиз. Заводда тер тўкиб ҳунар орттирдингиз. Моҳир чилангар сифатида ишчилар ҳурматини қозондингиз. Бригада бошлиғи бўлганингизда эса суратингиз доимо Ҳурмат тахтасидан тушмади. Қарийб ўттиз йил тер тўкилган заводдан пенсияга чиққанингизда ҳам сиз бекор юрмадингиз. Мураббийлар кенгашига раис бўлиб юзлаб шогирдларга ҳунар ўргатдингиз. Ҳамон тиниб-тинчимас табиатингиз билан бу даргоҳдаги ёшу-қарини ҳайратга соласиз. Сиз жуда олижаноб, оилапарвар, меҳрибон ота сифатида ҳам ўзининг 90 баҳорини қаршилаётган Тошкент тепловоз ремонти заводи жамоаси ўртасида танилгансиз.

* * *

Бугун нималарни ўйлаяпсиз, Олимжон ака? Бу кунлар насиб қилмаган тенгдошларингизними? Улкан орзулари қирқилиб, Сталин қатағонида қурбон бўлган жумҳуриятимиз саркардалари — устозларингиз Миркомил Миршаропов, дивизия комиссари Юнус Наримонов, шаҳид кетган генерал Собир Раҳимовними? Октябрь ғоялари учун, бахтли замон учун жонини фидо этган қаҳрамон авлодингиз тақдириними? Ошкоралик, эркинлик, ҳурфикрлик қанот қоққан, онгимиз, фикримиз, турмушимиз қайта қурилаётган асрий қадриятлар шафқатсиз синовдан ўтаётган сершиддат замона зайлиними?

Сиз ҳамон умидбахш ишончэътиқодингиз ва шахсий фаолиятингиз билан шу замон ижодкорлари сафида бормоқдасиз, Олимжон ака!

Ҳамдам СОДИҚОВ,
Нодира СОДИҚОВА.

ОЛЧОҚ

Ҳикоя

КЎМИШ маросими. Тумонат одам. Марҳум билан сўнгги бор видолашиш учун мозор бошига келишган. Бу ерда кўп танишларни учратасиз. Кун иссиқ бўлса ҳам костюм кийиб, галстук тақиб олган турли касб аҳиллари ўз бурчларини бажариш ниятида савлат тўкиб тобут атрофида туришибди. Маросимга келганлар ғамгинлик билдириб ҳайрат билан бир-бирларидан: «Нима бўпти ўзи, куни-кеча соппа-соғ юрган эдиларку...» деб сўрашади. Кейин елка қисиб қўйишади. Кимдир: «Қон босимлари баланд эди», деса, бошқа биров: «Юраклари бир марта дарз кетган эди, бу иккинчиси», дейди. Яна бир киши «Кейинги вақтларда текшир-текширлар кўпайиб кетиб, ҳаловатлари бузилганди...» деб қўйди, гўё ўлимга шу сабаб бўлгандай.

Ориф Ҳошимович Ҳошимов узоқ йиллар катта лавозимларда ишлади, уни билмаган, суҳбатидан баҳраманд бўлмаган одам йўқ, деса янглиш бўлмас. Қўлидан келганларга яхшилигини аямади, одамлар қалбига йўл топишга ҳаракат қилди. Ҳатто душманига ҳам ёмонликни раво кўрмай, бир йўл топиб тинчитиб қўйди. Ўзи ишбилармон, ақли-ҳуши жойида, ажойиб ташкилотчи эди. Аммо дунёда айбсиз, камчиликсиз ким бор дейсиз. Унинг ҳам ўзига яраша ноўрин қилмишлари бор эдику, лекин мана шу аснода, узлатга йўл тутган одам ҳақида ёмон гап айтиб бўлмас, албатта.

— Сизни қаердадир кўрганман, — деди Маҳкам Мансурович ёнида рўмолчаси билан кўз ёшини артиб турган қорачадан келган, сочлари тушиб кетган кишига.

— Мен Ориф ака билан бирга ишлашганман, шофёрлари эдим... — деди йиғламсираб.

— Ие, Мирсобирмисиз, танимабман, — қўлини узатди Маҳкам Мансурович.

— Мен сизни таниб турибман, ўртоқ Мансуров бўласиз, машинада кўп олиб юрганман...

— Хўп замонлар эди, мана энди ҳаммамиз қарияпмиз. Нима ҳам қилардик, ҳаёт шу, кеча Ориф ака ўйнаб-кулиб юрган эдилар, мана бугун йўқ... Хўрсиниб қўйди.

— Ориф акадек одам дунёга бир келади, ҳа бунақаси йўқ, менинг уйли-жойли бўлишимга шу киши сабабчи, бўлмаса олтита болам билан хор бўлиб юргандим.

Шофёр йигит Ориф аканинг яхшиликларини тинмай сўзлар, гап орасида рўмолчасини олиб кўз ёшларини артиб қўярди.

— Мен Ориф акадан кетганимга анча йил бўлди. Кўп одамларни танимайман, аммо сизни эслайман... — деди шофёр Мансуровга бошдан-оёқ қараб, кейин «аммо сиз ўзгармабсиз», — деди.

— Раҳмат сизга, — деб қўйди Мансуров шофёрга миннатдорчилик билдиргандек.

— Кечирасиз, сўраганнинг айби йўқ, анави марҳумнинг атрофида парки-парвона бўлаётган баланд бўйли оқ соч киши ким?

— Билмайсизми, Боқи Боқиевич Обидхўжаев, Ориф аканинг биринчи муовинлари, ҳа, содиқ ёрдамчилари, жуда зўр одам. Ўринларига ўша киши ўтирадилар, деган гап юрибди, зора шундай бўлса, кўнгилдаги иш бўларди... Худо хоҳласа, шундай бўлади...

Мирсобир индамай турди, ўзини бироз ноўрин сезди, буёқда Ориф ака ўлиб ётибди-ю, бу одам бўлса ўрнига ким бўлиши ҳақида сўз юритади... Биров ўлай деса, бошқаси кулай дермиш. Тавба, дунёда қанақа одамлар бор-а? Шофёрлиги тутиб кетиб, бир ачитиб олай ҳам деди, аммо кейин негадир ўзини босди...

Мансуров давом этди:

— Қора кийган ҳов анави аёл турибди-ю, кўрдингизми, бошига қора дуррача ўраган, рўмолчаси билан кўз ёшини артаяпти, Барно Туробовна бўладилар, Ориф аканинг иккинчи ўринбосарлари, жуда оқила, ишбилармон олима аёл. Кеча-кундуз тиним билмай ишлайди, Хўжайин уни комсомолдан олиб худди отадек тарбиялаб охири ўзларига ўринбосар қилдилар. Обидхўжаевнинг ёнида турган Ориф аканинг илгариги ўринбосарлари, ҳозир бўлса қайсидир ажнабий давлатда ишлайди, ўзлари жўнатганлар, ўлганларини эшитиб, кеча эрталаб етиб келди.

Мансуров маросим атрофида елиб-югуриб, ўз устозлари, бошлиқлари учун жон-дилдан куйиб, қайғу-алам чекаётган Ориф аканинг сафдошлари, ҳамкасблари, шогирдлари, яқинларини бирма-бир таърифлаб кетди, афтидан шу идорадаги ҳамма нарсадан бохабар, одамларнинг ипидан игнасигача биладигандек.

Мана, қабрга тупроқ тортилди...

Кимдир баланд овоз билан «Ориф ака қанақа одам эди» деб халойиққа мурожаат қилди.

— Яхши одам эди, — деди ҳамма баравариga.

Ўртага бироз жимлик чўкди... Тиловат бошланди. Бир гуруҳ одамлар чиқиб кета бошлади. Биринчи бўлиб ҳалиги қора кийган аёл ҳеч кимга қарамай, шошганча машинасига чиқди-ю, жўнаб қолди...

Хуллас, маросим тугаб, ҳамма ўз йўлига кетди. Марҳумни гўристонга қандай тез олиб келган бўлсалар, шундай тез тарқалишди.

Ҳа, бу дунёнинг ишлари шундай, ўлдингми, тамом, бирпасда унутиласан...

Мансуров Мирсобирга илашиб қабристон дарвозасигача чиқди. Унинг шахсий машинасига кўзи тушиб «Жуда яхши бўлди-да, ҳартугул машинангиз бор экан», — деб сўраб-нетиб ўтирмай лип этиб орқа ўриндиққа ўтириб олди. Йўл-йўлакай чакаги тинмай, бўлажак янги хўжайиннинг таъриф-тавсифини қила кетди:

— Обидхўжаев Ориф аканинг ўрнини боса олмасалар ҳам, ҳар ҳолда чакки одам эмас. Ташкилотчи, одамларни ҳовуштира олади. Гапининг устидан чиқади. Ваъда берса бажаради. Бир-икки жойда бирга меҳмонда бўлганмиз. Улфати. Эпчил, зукко одам. Ориф ака бўлса, очиқ гап, мени ўстирмадилар, ўн йилдан ортиқ бир жойда қимирламай ўтирибман. Бўлмаса, қанча ўринлар бўшади мени қўймадилар. Ўртага одам қўйдим, охири ўзим кирдим. «Шу жойингда ишлаб турсанг, жон-жон дегин, қобилиятингга тўғри келади, ҳозирги лавозиминг», дедилар. Ҳақ гапни айтиш керак, Ориф ака одамларни яхши билардилар, ким нимага қодирлигини.

Мирсобир шу одамни машинасига ўтказиб олганига пушаймон эди. Нима ҳам қилсин, ўзи ўтириб олди, тушиб кет дея олмаса.

— Сиз Ориф аканинг уйига борасизми? — сўради Мирсобир.

— Йўқ, эртага бир ўтарман...

— Мен боришим керак, сизни қаерга...

— Метронинг бирорта бекатига ташлаб ўтсангиз бўлади.

Эртаси куни ҳам фотиҳага жуда кўп одам келди. Кечга томон Мирсобир энди кетмоқчи бўлиб турганди, бир-икки одам билан Мансуров кириб келди. Мирсобир билан кўришиб, «Кетмай туринг, гап бор», деб қўйди.

Бир дақиқа ўтмай қайтиб чиқди-ю, бирга келган шерикларига: «Мен Мирсобирхон билан кетаман» деб улар билан хайрлашди.

— Ана, кечаги айтганларим бўлди, мени табрикланг, — деди машинага ўтирар экан.

— Нимасини табриклайман?

— Биринчидан, Ориф акамнинг ўрнига Обидхўжаев бўлдилар, мана менинг айтганим бўлди деяпман-ку.

— Шундай денг...

— Энди мени ҳам...

— Сизга нима бўлди? — сўради Мирсобир.

— Бўлим мудири бўлдим, ниятимга етдим.

— Ие, табриклайман.

— Мана кўрдингизми, охири ҳақиқат қарор топди, ҳаммаси ўрнига тушди, бизга ўхшаган ишбилармон кишилар хор бўлиб ётган эди-да, билсангиз, гавҳар балчиқда ётса ҳам гавҳарлигича қолаверади.

— Сиз кеча бошқача гапирган эдингиз-ку, — деди Мирсобир ростгўйлик билан.

— Нима деган эдим.

— Ориф ака менинг қобилиятим қаергача боришимни биладилар демовдингизми?

— Унда Обидхўжаев ҳали у кишининг ўрнига ўтирган эмас эдилар, — деди Маҳкам ака ва суҳбатдошига муғомбирларча кулиб қўйди.

Мирсобир ижирғаниб кўнглига ғашлик тушди.

— Шунчаки айтган эдим-да. Ўйлаб қарасам, анча қобилиятли эканман. Пақир киши панада, деб ётаверибман. Мана Обидхўжаев қадримга етиб талантимни юзага чиқардилар, — деди Мансуров қаддини ғоз тутиб.

— Шундай денг, қизиқ, жуда қизиқ, — деди Мирсобир унга бошдан-оёқ қараб.

(Давоми 4-бетда).

МУҚАДДАС ТУЙҒУ

Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони зирҳли-танк қўшинлари маршали П. С. Рибалко номидаги Ленин орденли Тошкент танк командирлари олий билим юртида миллатлараро муносабатлар кабинети пайдо бўлди. Курсантлар бу ерда ўз она тилларидаги газета ва журналларни, китобларни ўқиш учун тўпланишади. Махсус жиҳозланган стендлар ҳар бир иттифоқдош жумҳуриятнинг муваффақиятлари тўғрисида ҳикоя қилади. Шу стендларнинг ҳар бирида ўша жумҳуриятдан келиб таҳсил олаётган курсантларнинг фотосуратлари бор.

Кабинет бўлажак командирларни ҳаяжонлантирмай қололмайдиган миллатлараро муносабатлар муаммолари юзасидан қизғин баҳс ва мунозаралар ўтказиладиган жойга айланди.

Билим юрти қўмондонлиги курсантлар туғилиб ўсган шаҳар ва қишлоқларнинг партия комитетлари билан ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартнома тузган. Партия комитетлари ўз юртдошлари учун СССР халқлари тилларидаги газеталар, китоблар ва пластинкаларни жўнатиб туришибди. Билим юртида эса курсантларнинг қандай ўқиётгани, яшаётгани ва дам олаётгани тўғрисида мунтазам равишда материаллар тайёрлаб, уларнинг юртларига жўнатиб турилибди. У ерда эса, бу материаллар маҳаллий газеталарда мамнуният билан эълон қилинмоқда.

Билим юртида 42 миллат вакиллари таҳсил олмоқда ва улар ўртасида миллатлараро негизда можаролар келиб чиқмаётганлиги ҳам бежиз эмас.

ЎзТАГ мухбири.

БОЛАЖОНЛАР.

Р. Альбеков сурат-лавҳаси.

Тиббиётимиз муаммолари

ЮРАКНИ АСРАНГ, ДЎСТЛАР

Оқ парда билан тўсилган бу эшик доимо ёпиқ туради. Келганлар дарвоза тепасидаги тугмачани босиб, жавоб келишини қаноат билан кутишади.

Ичкаридагилар ҳамиша шивирлаб гаплашишади, ҳатто оёқ товушлари ҳам эшитилмайди. Оғир жимжитликка чўккан бу даргоҳ шифохонанинг бошқа гавжум бўлинмаларидан кескин фарқ қилади.

Бу ерга ўлим ёқасида турган беморлар келтирилади. Шифокорлар уларни ажал чангалидан қутқариб қолиш учун курашадилар.

Юқоридаги «Ёт кишиларга кириш ман этилади!» деган ёзувдан тортиб, бу масканнинг аллақандай сирли салобати кишини яқин йўлатмайди. Беихтиёр ҳайиқиб турасиз.

ТОШКЕНТ Давлат тиббиёт институти 1-клиник шифохонасининг кардиореанимация бўлими.

Фаромуш сукунатга кўмилган бу ҳакамхона ичкаридаги ҳаловатсиз турмуш тарзини ҳам сир сақлайди. Бу ерда уззу-кун тиним билмаётган шифокорлар қандай ташвишлар билан яшамоқдалар? Бугунги кунда уларни қандай муаммолар қийнамоқда?

Жамоатчи мухбиримиз шифохонанинг бўлим мудири, тиббиёт фанлари номзоди Маҳмуд Маҳкамович Пирназаров билан ана шулар хусусида суҳбатлашди.

— Бўлимда юрак касаллиги билан оғирлашиб қолган беморлар даволанади. Улар миокард инфаркти ва унинг хуруж тутган ҳолатида келтирилади, — дея суҳбатни бошлади у. — Шифохонада 2 мингта ўрин бўлса, шундан 6 таси кардиореанимацияга ажратилган. Кардиореанимация — махсус оғир касалликлар учун ажратилган бўлинма бўлганлиги учун дори-дармон, асбоб-ускуналар энг аввало мана шу ерга келтирилади.

— Маҳмуд Маҳкамович, бўлинмада касалларга ёрдам кўрсатиш қандай аҳволда?

— Энг ачинарлиси ҳам шундаки, биз бу ерга келган беморларнинг ҳаётини жар ёқасидан қайтариш, уларга қайтадан ҳаёт бахш этиш билан шуғулланамиз. Уларни даволаш билан эса шуғуллана олмаймиз. Агар бизда ҳам етарли асбоб-ускуна, дори-дармонлар бўлганида эди, бизнинг мутахассисларимиз ҳам марказдагилар каби бу ишни бемалол эплаган бўлар эдилар. Мана оддийгина бир мисол: юрак тўхтаб қолганида ёрдам берадиган — кардиостимулятор асбоби йўқ. Бу эса иш жараёнидаги энг муҳим бўлган асбобдир. Уни сотиб олиш учун бизда валюта йўқ. Бундан ташқари электроноптикренген, функционал ўрин ва бошқа зарурий асбоб-ускуналар ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Умуман олганда бу муаммо нафақат бизнинг бўлимда, балки жумҳуриятимиздаги барча шифохоналарда ҳам мавжуддир. Чунки улар замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланмаган. Бўлинмадаги жиҳозлар бугунги кун талабига жавоб бера олмайдиган даражада аянчли аҳволдадир. Ана шулар натижасида қанчадан-қанча қутқариб қолиниши мумкин бўлган одамлар ўлиб кетмоқда. Гарчанд ҳозир касалхонамизда юрак касаллиги билан ўлаётганлар сони Иттифоқ миқёси билан тенглашса-да, бу аҳволни янада яхшилаш мумкин эди. Касалхона беморларни қабул қила бошлаган дастлабки йилларда миокард инфаркти билан ўлаётганлар 24 фоизни ташкил этарди. Ҳозир бу кўрсаткич 12 фоизга камайган.

— Нималарнинг ҳисобига камайди деб ўйлайсиз?

— Биз олдиндан эътиборни миокард инфарктининг асоратли турлари — аритмия ва юрак етишмовчилигининг олдини олишга қаратамиз. Асоратлар пайдо бўлиши билан унга қарши тадбирлар кўрилади. Жумладан, махсус дорилар ёрдамида юрак аритмиясининг олдини олиш ва даволаш усулини Иттифоқда биринчи бўлиб жорий қилдик. Бу бўлинмамизда миокард инфарктидан содир бўладиган ўлимни камайтиришга катта ҳисса қўшди.

— Шу кунларда шифохоналарни хўжалик ҳисобига ўтказиш ҳақида гаплар бўлаяпти. Агар шифохона тўла хўжалик ҳисобига ўтса, юқорида айтиб ўтган бўлинмадаги муаммоларни ҳал этиш имконияти бўладими?

— Йўқ, менинг фикримча, хўжалик ҳисоби бўлимдаги бу муаммоларни ҳал эта олмайди. Биз бригада пудратига ўтмадик. Аммо иш юритишнинг бу янги усули ўзини оқламаганлиги учун яна эски усулга қайтдик. Бизда жорий этиладиган хўжалик ҳисоби юқоридан бериладиган кўрсатмалар орқали амалга оширилмоқда. Мисол учун юқорида шу соҳа бўйича иш юритувчи раҳбар бўлинма учун маълум миқдорда пул белгилайди, яъни «Мана сизга шунча маблағ, шундан яхши ишлаётганларни рағбатлантиринг» қабилида бизга топширилади. Сиз қанча ҳаракат қилманг, юқоридан белгиланган бу маблағни яхши ишлаётганларни рағбатлантиришга етказа олмайсиз. Чунки унинг миқдори белгиланган. Юқорида бу маблағ ҳажмини белгилаётганлар бўлинманинг ички шароити, имконияти ва бошқа сирлари билан яқин бўлмаганлиги учун маблағни тўғри белгилай олмайдилар.

Бу эса ходимлар меҳнатидан унумли фойдаланиш тадбирларидан бизни маҳрум этади. Назаримда бу муаммо фақат битта йўл билан ҳал қилинади. У ҳам бўлса жумҳурият бутунлай мустақил бўлган шароитдагина бу масалаларни оқилона ҳал этиши мумкин.

— Беморларга ёрдам кўрсатиш маданияти аслида қандай бўлиши керак деб ўйлайсиз?

— Касални рисоладагидек даволаш учун етарли шароит бўлиши керак. Жумладан жисмоний, психологик, санитария-гигиена қоидаларига изчил риоя қилиш ва ҳоказо — касалнинг оёққа туриши жуда кўп омилларга боғлиқ. Биз даволашни комплекслашда ана шу омиллардан фойдаланган ҳолда олиб боришимиз керак. Беморнинг оёққа туриши учун уни ҳаётга тайёрлаш керак. Касалига берилиб, тушкунликка тушиш ёки касалини тан олмаслик каби ҳолатлар хасталикни кучайтириб юбориши мумкин. Ана шу омилларни ҳисобга олган ҳолда беморга психологик таъсир кўрсатиш катта аҳамият касб этади. Буларнинг бари беморни ҳаётга қайтаришда касалхона ходимларининг нормал к[...] юритиш ҳолати бўлиш[...]к эди. Аммо бизда бун[...]ргарликлар етарли эмас[...]

—Маълумки, шифокорларнинг билими, тажрибаси ҳар хил. Лекин уларнинг меҳнати бир хил баҳоланади. Бу борада ҳар бир шифокорнинг меҳнати ўзининг асл баҳосини топа билиши нималарга боғлиқ?

— Шифокор тайёргарлиги ва меҳнатининг асл баҳосини фақат халқ бера олади. Қайси шифокордан фойдаланиш кераклигини одамларнинг ўзига ташлаш керак. Одамлар энг билимдон, истеъдодли шифокорни ўзлари топиб оладилар. Ана шундай шифокорларга тобора харид кўпайиб бораверади. Натижада касбига лойиқ бўлмаган шифокорлар ўз ўзидан четга чиқиб қолаверади.

— Бўлинмадаги ишларни яхшилаш учун қандай тадбирлар кўрилмоқда?

— Шу йилнинг охиригача бўлимни компьютерлаштириш мўлжалланмоқда. Шифохона жамоасининг шахсий ташаббуси билан Болгар—Совет қўшма корхонаси ишлаган 3 та «Правец ЭВЭМ» машинаси сотиб олинди. Бу машиналар асосан ўткир миокард инфаркти билан оғриган беморларни узлуксиз анализ ва назорат қилиб туради. Бу ходимлар ишини осонлаштиради. Шу билан бирга бемордаги ўзгаришларни ўз вақтида ҳисобга олиб, чораларини олдиндан белгилашга имконият яратади.

Бундан ташқари хўжалик ишларини тартибга солиб, шифокорлар савиясини оширишга ҳам катта таъсир қилади.

Суҳбатдош жумҳурият саломатлик марказининг матбуот шўъбаси ходими

Комила СУЛТОНОВА.

ОЛЧОҚ

Ҳикоя

(Давоми. Боши 3-бетда).

— Энди буёғини эшитинг, бугунги мажлисда денг, янги бошлиғимиз Ориф аканинг номига бироз нохуш гаплар қилдилар, раҳбарлик ишлари анча расво бўлиб кетган экан, атрофларига лаганбардорларни йиғиб олган эканлар.

— Ие, не, тўхтанг, ахир биринчи лаганбардор Обидхўжаевнинг ўзи эдику. Энди танқидчи бўлиб қолибдиларми, қизиқ, жуда қизиқ, — деди Мирсобир ҳайратланиб.

— Йўқ, ундай эмас, Обидхўжаев зимдан бўлса ҳам у кишининг камчиликларини айтиб юрардилар. Менимча бир-икки бор Москвага ҳам ёзиб юборганлар. Ҳа, шунақа ростгўй одам у киши. Биласизми, ўша йиғинда бир киши Обидхўжаевга савол берди: «Нега ўша вақт Ориф акани мақтаб юрардингиз», деб. Аммо улар боплаб жавоб қайтардилар. Ҳа, нимайди, эсимдан чиқаёзибди, айтганлари. Ҳа, ёдимга келди, гўё Ориф аканинг кўзида сеҳри бор экан. Бир қарашда одамни сеҳрлаб қўярмиш, гипнозчилар бор-у, ўшанга ўхшаб.

— Э, шу ҳам гап бўлдими, шундай катта одамга мана шунақа гапларни айтиш ҳеч ярашмайди. Мана мен оддий шофёр эдим. Мен Ориф аканинг ҳалоллиги, катта-кичикка бир хил муомаласи учун ҳурмат қилардим. Ҳеч қандай кўзидаги сеҳрни, айтганингиздек гипнозни сезмаганман. Уялмай шундай дедими ўша Обидхўжаевингиз... қизиқ, жуда қизиқ. Ростини айтайми, ҳафа бўлмангу, Обидхўжаев пасткаш одам экан, агар шундай деган бўлса.

— Вой, ундай деманг, тағин биров эшитиб қолмасин, «Ўйнашмагин арбоб билан, арбоб урар ҳар боб билан», — деган гап бор. Оғзингизга кўп эрк бераверманг, ошна, бола-чақангиз бор.

Шофёр йигитнинг жаҳли чиқиб, қўли қичишиб қаршисида турган мана шу икки юзламачи, манфур одамнинг қулоғидан бир дарча очиб қўймоқчи бўлди-ю, кейин ўзини тутди. «Шу одам билан тенг келаманми, ўзи жуда пасткаш экан, худо уриб қўйибди-ю. Ўзини», — деб кўнглидан ўтказди.

Энсаси қотиб кетмоқчи бўлиб турган эди, Мансуров уни тўхтатди-да, овозини пасайтириб:

— Энди буёғини эшитинг, гапни ковласанг чиқаверар экан, кеча мен сизга кўрсатган қора кўйлакли аёлнинг айтган гапларига нақд илонлар пўст ташлайди. Агар Ориф ака ҳозир ҳаёт бўлсалар қамалар эканлар, ўша ўринбосарлари айтди. Вой-бўй, у жуда гапга уста экан. Илгари бунақа гапларни гапиролмасди. Тавба деб ёқа ушлайсиз, Ориф ака пора олган эмиш. Яқинда комиссия келиб текширяркан, аммо ҳозирча кимдан пора олганлигини айтмади. Яна қайтараман яхшиям Ориф ака вақтида ўлиб кетган эканлар.

— Сиз шу гапларга ишонасизми, биродар?

— Ишонаман ҳам, ишонмайман ҳам. Аммо Ориф ака мени одам ўрнида кўрмасди, мажлисларда «Иш билмайсан, саводсизсан», деб менга ҳеч рўшнолик бермасди, 10 йилдан бери оддий ходим бўлиб ишлаб келардим, қачон кўрсанг «Сенинг даражанг шу», дерди. Ҳатто бир куни «Иложи бўлса ўзингга яраша иш топиб ол, бу ерда умрингни ўтказиб юрма», деган эдилар. Бир одамни шунчалик ерга уриш мумкинми? Ахир кучим етганча ишладим! Мана энди бизга ҳам ёруғлик тушди, уй ичимиз билан Обидхўжаевни дуо қиламиз, барака топсинлар, ақлли одам эканлар. Фақат сизга этаман, бу сир. Яқинда Ориф акани ёмонлаб газетада мақола босилар эмиш, тағин бировга айтиб қўйманг.

— Сизгачи, бу сирни ким айтди?

— Ҳозирча айтмайман, лекин кейинчалик ҳаммаси равшан бўлади. Лекин сиз Обидхўжаевни ҳурмат қилинг, у киши зўр улфат кўрган одам. Хоҳласангиз уйингизга олиб бораман, лекин яхши тайёргарлик кўрасиз, сизга ҳам нафлари тегиб қолар, хоҳласангиз, сизни қайтариб олиб келамиз, шу ерга.

Мирсобир ҳайрон бўлиб, қаршисида турган навбакор, олчоқ одамга қараб турди. «Ажабо, одам шу қадар ҳам ноинсоф бўладими?». Шу вақтга қадар энг ҳурматли, эътиборли бўлиб келган Ориф Ҳошимовични бирданига ёмон отлиққа чиқариб қўйса, ўзи тарбиялаб, ардоқлаб вояга етказган, ишонган тоғлари, ҳали устига тортилган тупроқ қуримасдан гўрига тош отишса, бу қанақаси бўлди?

Ўйлаб турдида. Мансуровга қараб:

— Худога ишонасизми? — деди.

— Нимайди?

— Худо борми ўзи?

— Нима десам экан? Худони кўрганимча йўқ. Юрий Гагарин космосга чиқиб кўрмадим деб айтганди. Аммо, худо бор. — деди чайналиб Мансуров.

— Худо ҳеч кимга кўринмайди. Аммо у ҳар бир кишининг мана бу ерида туради, — деди Мирсобир Мансуровнинг юрагини кўрсатиб.

Мансуров бу одам нима демоқчи ўзи, ўзи оддий шофер бўлса: бироз жаҳли чиқди, тағин менга ақл ўргатяпти. Буларни бир тийиб қўйиш керак, деб қўйди ўзига ўзи.

Ўзича ўйлади, ҳай майли. Ориф ака вафот этди. Худди шамдек ўчди-кетди. Энди қайтиб келармиди. Энди у фойдасиз одам. Энди ҳамма гап Обидхўжаевда. Менга нима, хоҳласам соясига салом бераман. Агар эски хўжайинни ёмонла, деса, оғзимга келганини чиқиб сайрайман. Бу ёнар дунёда шундай қилмасанг яшай олмайман, замонига қараб оёқ узатиш керак, 90 даражада ўзгариб қолиш зарур бўлса, ҳаммасига у тайёр.

Мансуров ана шундай замонавий одам, ўзининг истаган томонига қараб қайта қура олади.

— Хўш, худо борми ўзи, жавобингизнинг тайини бўлмади-ю, ўртоқ Мансуров?

— Намунча худо, худо деб қолдинг, бошқа гапинг йўқми?

— Биласизми, худо дегани имон, виждон деган гап. Унинг кўринмаслигининг боиси ҳам шунда. Сиздақаларни худоси йўқ одам дейишади, чунки имонингиз йўқ, биласизми, имонсиз дегани, нима дегани? Виждонсиз дегани. Афсуски, ҳозирги замонда сиздақа юраги тош, муҳаббатсиз одамлар кўпайиб кетди. На худога, на ҳукуматга ишонасизлар. Фалончи ўлдими, бўлди, эртасига унутиб юборасизлар. Лозим бўлса гўрининг устига чиқиб тепасизлар. Ишдан кетдими, қиё боқмайсан, кўчада кўриб қолсанг кўрмасликка олиб ўтиб кетаверасан, ёки совуққина салом-алик қилиб қўя қоласан. Бўлмаса у сенинг кечаги раҳбаринг, устозинг эди. Ҳа, ҳа оғзингдан қўймасдинг устозим, муаллимим деб. Йигитчасига айтсам, саводинг йўқ, иш билмайсан, Ориф ака тўғрисини айтганди, буни ўзинг ҳам тан олдинг. Бир ўйлаб кўр; Ориф ака сенга қанча яхшиликлар қилди. Сен бўлсанг ёмонлаб ўтирибсан ўлган одамни. Бу эскичасига ҳам, янгичасига ҳам гуноҳ. Ўлган одамни ёмонлаб бўлмайди, эсга олганда ҳам «худо раҳмат қилсин» деб яхши сўзлар айтмоқ керак. Марҳум одам сенинг ёмонлашингга жавоб қайтара олмайди. Аммо шуни унутмаки, буни қайтар дунё дейдилар, ким ўлган одамни ёмонласа, оқибати яхши бўлмайди. Халқнинг нафратига учрайди.

— Эй кўп мени қўрқитаверма, мен сенга дўст деб шунчаки юрагимдаги гапларни айтгандим. Жа, ваҳма қилиб юбординг. Мен ҳам ростини айтсам сен ўша Ориф аканинг одамисан. Сендақаларни аллақачон ишдан ҳайдаб юбориш керак. Шунча йил хўжайинлик қилганларинг етмайдими?

Мансуровнинг жаҳли чиқиб баттар чакаги очилиб кетди. Идорадаги юз берган, эшитган барча фисқи-фужур гапларни тўкиб солди.

— Сен Ориф аканинг думисан деяпман-а, — деди чидай олмай, — бунинг маъноси шундаки, гараждаги машиналарнинг ҳаммасини ўшанинг оиласи, шахсий ишлари учун ишлатдинг. У кишининг барча хуфия ишлари сен орқали бўлган. Уйига уёқ-буёқдан келган ҳамма нарсаларни сен ташиб олиб бориб бердинг, ҳа, сен-сен унинг собиқ шофёри. Кейин гап кўпайиб кетгач, секингина бошқа жойга гараж мудири қилиб жўнатиб юбордилар, мана сенга ҳақ гап керак бўлса.

— Сени имонсиз дедим, худойинг йўқ дедим. Ҳақиқатан ҳам шундай экансан, ҳа мен ўйлагандан ҳам расво одам экансан.

Мирсобир қўлини силтаб ўз йўлига кетди. Мансуров бўлса унга эътибор ҳам қилмай, яна алжиб: «Сенлар ўша одамнинг думисанлар, порахўрлар, лаганбардорлар», — деганча жавраб қолаверди.

Мақсуд ҚОРИЕВ.

Қировли тоғлару, яшил адирлар.

Х. Мирзакаримов сурати.

ШИФОКОР БЎЛАМАН

«Средазкабель» бирлашмаси тиббий-санитария қисмининг ходимлари тошкентлик мактаб ўқувчилари Н. Смирнова, С. Ўрмонов ва А. Геворкянга келажакда шифокор мутахассислигининг дастлабки кўникмаларига эга бўлишда ёрдам бердилар.

Наташа келажакда пардозчи — жарроҳ, Ашот эса тери касалликларини даволовчи шифокор, Соҳибжамол жарроҳ бўлишни хоҳлайди. Болалар ўқиш чоғида эрталабданоқ ўз мактабларига дарсга боришар, ундан кейин тиббий-санитария қисмига шошилишарди. Улар бу ерда кун ора тўрт соатдан санитар бўлиб ишлашар эди. Ишни энг кичик нарсалардан — пробиркалар, асбобларни ювиш, беморлар дафтарчасини тўлдиришдан бошладилар. Болаларнинг фикрига қараганда, бу билимлар яхши врач бўлиб етишишларида албатта ё[illegible]ам беради, ўқув-ишлаб чиқари[illegible]ина тидаги назарий [illegible]ар чоғида олган билимларини амалда мустаҳкамлайдилар.

«Средазкабель» шифокорлари бошлаган тажриба даволаш муассасаларида санитарлар ва кичик табобат ходимлари етишмаётганлиги муаммосини қисман бартараф этишга ёрдам беришини кўрсатди.

(ЎзТАГ мухбири).

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ

1990—1991 ўқув йили учун

ИНСТИТУТ ҚОШИДАГИ

90-ЎРТА МАКТАБНИНГ

10-МАХСУС СИНФЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Бу махсус синфларга Тошкент шаҳридаги мактабларда «яхши» ва «аъло» баҳолар билан 9-синфни битирган ўқувчилар конкурс асосида қабул қилинадилар.

Конкурс шартларида ўқувчиларнинг иқтисодиёт фанига бўлган иштиёқи эътиборга олинади.

Синфга кирувчилар билан математика (оғзаки) **ва она тили ва адабиётидан** (оғзаки) **суҳбат ўтказилади.**

Суҳбатдан муваффақиятли ўтолмаган ўқувчилар ўқишни ўз мактабларида қайта давом эттирадилар.

Махсус синфларни муваффақиятли тамомлаганлар институтнинг 1-курсига кириш имтиҳонларисиз конкурсга қатнашиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: мактаб директори номига ариза, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, мактаб ўқувчилари кенгаши тавсияномаси, характеристика, 4 дона фотосурат (3х4 см.).

ҲУЖЖАТЛАР 25 ИЮЛДАН 20 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Справкалар юзасидан қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700003, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 90-мактаб.

Ота-оналар ва ўқувчилар диққатига!

ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ЎҚУВ ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ВА ТОШКЕНТ МАШИНАСОЗЛИК ИНСТИТУТИ

1990—1991 ўқув йили учун

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тошкент машинасозлик институти ва Тошкент кечки машинасозлик техникуми қошидаги икки босқичли муҳандислар тайёрлаш бирлашмасига, Тошкент шаҳридаги кундузги ўрта мактабларнинг 9 синф ва 11 синф, ҳамда кечки мактабларнинг 11 синф (12 синф)ларини битирувчиларини қабул қилади.

Ўқишнинг биринчи босқичи Тошкент кечки машинасозлик техникуми қошида бўлади. Ўқиш муддати техникум низоми билан аниқланади.

Ўқишнинг биринчи босқичини «яхши» ва «аъло» баҳолар билан битирувчилар аттестацион комиссиянинг тавсияномаси билан ўқишни Тошкент машинасозлик институтида давом эттиришади.

Бирлашмада қуйидаги ихтисослар бўйича мутахассислар тайёрланади:

I БОСҚИЧ (ТЕХНИК)

Материалларни станокларда ва автоматик линияларда ишлаш, асбобсозлик ишлаб чиқариши, қора металларни қуйма усулда ишлаб чиқариш, халқ хўжалигини планлаштириш ва иқтисод.

II БОСҚИЧ (МУҲАНДИС)

Машинасозлик ишлаб чиқариши: металл қирқувчи станоклар ва асбоблар, қуймачилик машиналари ва ишлаб чиқариши, машинасозликни бошқариш ва иқтисод.

Уқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Техникум қабул қилиш комиссиясининг адреси: Тошкент шаҳри, 700048, Сельмаш кўчаси, 8-уй (10, 16, 28, 48, 71, 72, 30, 21-автобуслар, 13-трамвайларнинг «Ташсельмаш» бекати.

«ФОТОН» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳузуридаги

39-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

1990—1991 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ҚИЗЛАР УЧУН: ярим ўтказгич асбоблар ва интеграл микросхемаларни йиғувчи, электрон саноати асбобларини синовчи, электрон саноати техника назорати бўлимининг назоратчиси;

ЙИГИТЛАР УЧУН: технологик ускуналарни созловчи, радиоэлектрон аппаратураларнинг монтажчиси, кенг профилдаги станокчи.

Ўқишга 8 ва 10 синф маълумотига эга бўлган Тошкент шаҳри ва Тошкент области (Калинин, Оржоникидзе, Янгийўл районлари) **да яшовчи йигит ва қизлар қабул қилинади.**

10-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 10 ой.

МАШҒУЛОТЛАР — **«ярим ўтказгич асбоблар ва интеграл схемаларни йиғувчи», «электрон саноати техника назорати бўлимининг назоратчиси», «электрон саноати асбоблари синовчи» ихтисосликлари бўйича ўқиётган қизлар учун группаларнинг тўлишига қараб бошланади.**

Ўқувчиларга ойига 77 сўм стипендия тўланади. Билим юртини тамомлагач ўқувчиларга эгаллаган касби бўйича малака оширганлик ҳақидаги диплом берилади.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 3 йил.

Таълим даврида ўқувчилар уч маҳал бепул овқат, ишлаб чиқариш практикаси даврида ўзлари ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 фоизи билан таъминланадилар.

Ўқиш даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаганлар имтиёзли шартлар билан олий ўқув юртларига қабул қилинадилар.

Билим юрти ўқувчиларни информатика ва ҳисоблаш техникасига ўқитиш учун «КУВТ-86» ҳисоблаш машинасига, спорт базасига эга, вокал-чолғу ансамбли, самбо секцияси, радио ва техника ижодиёти тўгараклари ишлаб турибди.

Билим юртини тамомлагач уларга касб эгаллаганлиги ва ўрта маълумот олганлиги ҳақида диплом берилади.

Билим юртига ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим: 8-синфни тамомлаганлик ҳақидаги гувоҳнома, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, ўрта маълумот ҳақидаги аттестат, медицина справкаси (086/У форма), яшаш жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 8 дона фотосурат (4 дона — 3х4, 4 дона 4х5 см. ҳажмида).

Бизнинг адрес: 700005, Тошкент шаҳри, Ленин райони, Весна кўчаси (5, 12, 68э, 183-автобусларнинг «Узбум» бекати; 1, 5, 26-трамвайларнинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон 91-14-51.

КИНО

3 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ҚАСОС ИШТИЁҚИ» (катта зал, ўзбек тилида, 16, 18.30, 20.40); «ТЕМИР ХОТИН» (кичик зал, ўзбек тилида, 17, 19.30).

Чайка — «ЕЛҒИЗЛИККА МАҲКУМ» («ЯККАМА-ЯККА») (17, 19, 21.00).

Москва — «ҚОНЛИ ПУЛЛАР» (19, 20.40).

Лисунов номли — «АШАДДИЙ ТОВЛАМАЧИЛАР» (16, 18.30, 21.00).

Восток — «АВАРИЯ» — ХИТНИНГ ҚИЗИ» (18, 21.30).

Дружба — «ҚОНЛИ ПУЛЛАР» (16, 17.00); «ЗОРРОНИНГ УЛКАН САРГУЗАШТЛАРИ» (18.20); «МЕНИНГ ДЎСТИМ — СОТҚИН» (19, 20.40).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ОИЛА» (16, 18.30, 21.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ХОН ГИЛЬ ДОН» (жуфт соатларда);

Хива — «ОДДИЙ АМЕРИКА» (21.15).

Фестиваль (ёзги) — «УИК-ЭНД УЧУН МИЛЛИОН» (21.15).

4 ИЮЛДА

Санъат саройи — «ҚАСОС ИШТИЁҚИ» (катта зал, ўзбек тилида, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40); «ТЕМИР ХОТИН» (кичик зал, ўзбек тилида, 12, 14.30, 17, 19.30).

Чайка — «ЕЛҒИЗЛИККА МАҲКУМ» («ЯККАМА-ЯККА») (11, 13, 15, 17, 19, 21.00).

Москва — «ҚОНЛИ ПУЛЛАР» (19, 20.40).

Лисунов номли — «АШАДДИЙ ТОВЛАМАЧИЛАР» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Нукус — «ОИЛА» (11, 13.30, 15, 18.30, 20.45).

К. Ерматов номли — «АШАДДИЙ ТОВЛАМАЧИЛАР» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00):

Восток — «АВАРИЯ» — ХИТНИНГ ҚИЗИ» (11, 14.30, 18, 21.30).

Дружба — «ҚОНЛИ ПУЛЛАР» (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17.00); «ЗОРРОНИНГ УЛКАН САРГУЗАШТЛАРИ» (18.20); «МЕНИНГ ДЎСТИМ — СОТҚИН» (19, 20.40).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ОИЛА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00):

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ХОН ГИЛЬ ДОН» (жуфт соатларда);

Хива — «ОДДИЙ АМЕРИКА» (21.15).

Фестиваль (ёзги) — «УИК-ЭНД УЧУН МИЛЛИОН» (21.15).

Тошкент шаҳар Фрунзе районидаги 6-кечки ўрта мактаб томонидан **Абдуллаев Миродил Иноятович** номига берилган И 989296 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар С. Раҳимов районидаги В. И. Ленин номли 28-ўрта мактаб томонидан **Хабирова Муҳайё Каримовна** номига берилган 122883 номерли йўқолган

8-СИНФНИ ТУГАТГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

«Орзу» Тошкент чарм атторлик ва спорт буюмлари бирлашмаси маъмурияти, партия ва касаба уюшмаси қўмитаси юридик бўлим бошлиғи С. Х. Пўлатхўжаевга ўғли

Омонилла ПУЛАТХУЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Октябрь ноҳияси озиқ-овқат савдо ташкилоти маъмурияти 3-омбор мудири А. Манноповга онаси

Махтума МАННОПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Собир Раҳимов ноҳия халқ таълими бўлими, халқ таълими ходимлари касаба уюшмаси ҳамда 22-ўрта мактаб жамоаси жумҳуриятда хизмат кўрсатган ўқитувчи

Ғофуржон ЕДГОРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент темир йўли қошидаги почтамт жамоаси жумҳурият алоқа тармоқлари ва корхона меҳнат ветерани С. В. Бақоевга рафиқаси

Саходат БАҚОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Жумҳурият телемарказн маъмурияти ва жамоат ташкилотлари телекўрсатув цехининг муҳандиси, меҳнат кексаси

Зонд ЗУҲУРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.

ФАРЗАНДЛАРИНГИЗ СОҒЛОМ ЎССИН ДЕСАНГИЗ, «БОЛАЛАР ТАОМИ» ДЎКОНИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ

Чақалоқларга тўйимли ва енгил ҳазм бўладиган таомлар зарур. Агарда онасининг сути етишмаётган бўлса асло қайғурманг — сунъий болалар таоми бемалол она сути ўрнини боса олади. Унда чақалоқ учун зарур барча дармон дорилар ва тўйимли моддалар бор.

32-«Болалар таоми» ихтисослашган дўконида (Биринчи Май кўчаси, 30-«а» уй) ҳамда Куйбишев район озиқ-овқат савдо ташкилотининг бошқа дўконларида болаларнинг қуйидаги таомлари бор.

«ИМПРЕСС» (ГФР) — қуруқ, сутли қоришма, эмизикли болалар учун мўлжалланган. Баҳоси — 1 сўм 65 тийин (1991 йилнинг июнига қадар яроқли);

«НУТРИЛОН» (Ирландия) — чақалоқ туғилгандан бошлаб ўн икки ойлик бўлгунига қадар уни сунъий овқатлантириш учун мўлжалланган қуруқ, мослаштирилган сутли қоришма. Баҳоси — 1 сўм 35 тийин (1992 йилнинг апрелига қадар яроқли);

«ПИЛТТИ» (Финляндия) — эмизикли болалар учун сутли қоришма. Баҳоси — 1 сўм 40 тийин (1991 йилнинг октябрига қадар яроқли);

«ДЕТОЛАКТ» (СССР Агросаноат комитети) — туғилганидан бошлаб 1 ёшли бўлгунига қадар она сути бўлмаган ёки етишмаган ҳолларда сунъий овқатлантириш ва қўшимча равишда овқатлантириш учун мўлжалланган. Баҳоси — 1 сўм 45 тийин (1991 йилнинг апрелига қадар яроқли).

Куйбишев район озиқ-овқат савдо ташкилоти.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ТОШКЕНТ» МЕБЕЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА:

бош бухгалтер ўринбосари, электрчилар, шабадалатувчилар, шабадалатиш бўйича чилангарлар, механиклар, электрончилар.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ 153-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА:

дипломли пайвандчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, бўёқчилар, монтажчилар, юк ортиш, тушириш ишларида қатнашувчи ишчилар, ёрдамчи ишчилар.

ҲАМЗА РАЙОН ОЗИҚ-ОВҚАТ САВДОСИ ТАШКИЛОТИГА:

марказлаштирилган бухгалтерия бўлимининг бошлиғи (ана шу вазифада камида беш йиллик стажи билан), бош ҳисобчи ҳуқуқидаги катта ҳисобчи, морс ва квас ичимликларини сотиш бўйича мавсумий ишга ва майда-чакана сотувчилар.

1-МОНТАЖ-ТЕХНОЛОГИЯ УЧАСТКАСИГА:

муҳандислар: электрчилар, дастурчилар, телевизорлар бўйича, III, IV разрядли алоқа ускуналари монтажчилари, III, IV разрядли алоқа монтажчи-кабелчилари, III, IV разрядли алоқа монтажчилари.

«ТОШКЕНТ ТРАКТОР ЗАВОДИ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА:

токарлар, фрезерчилар, штамповчилар, механика-йиғув ишлари чилангарлари, электр пайвандчилар, электрчилар, бўёқчилар (эркаклар), кўприкли кран кранчилари.

2-ТОШКЕНТ НОН МАҲСУЛОТЛАРИ КОМБИНАТИГА:

назорат-ўлчов асбоблари ва автоматика муҳандис-автоматчилари.

Маълумот олиш учун қуйидаги район ишга жойлаштириш бўлимларига мурожаат қилинсин:

С. Раҳимов райони — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
Чилонзор райони — Чилонзор даҳаси, 2-мавзе, 3-уй.
Ҳамза райони — Мирҳасанова кўчаси, 10-уй.
Куйбишев райони — К. Маркс кўчаси, 59-уй.

ТОШКЕНТ оқшоми

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек ва рус тилларида мустақил чиқади.

Р — 04650.
140.390 нусхада чоп этилади. Индекс 64690. Д—2201.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.